BETOVERD DOOR EEN ALLESKUNSTENAAR

MASTERPLAN

Op weg naar een **nieuw museum** in Steenwijkerland

SNOEPEND DOOR HET VERLEDEN

Steenwijkerland

Stadsmuseum Steenwijk

HILDO KROP MUSEUM

OPERA AMSTERDAM

studio louter

3 Inleiding

7 Basisconcept

11 Bezoekersscenario Marktcluster
SNOEPWINKEL VAN HET VERLEDEN

25 Bezoekersscenario Spijkervetstallen
ZESDE PAREL VAN NOORD-NEDERLAND

33 Programmering en partners
VERHALEN MAKEN WE SAMEN, PLEZIER OOK

38 Erfgoedwaarde-analyse
WAAROM EN WAAROM NU?

42 Voor wie

46 Locatieanalyse

54 Vernieuwing

BIJLAGE STAKEHOLDERS

COLOFON

Tekst Studio Louter / Hienke Alberts (Kwartiermaker Museumproject) i.s.m. Museumwerkgroep

In opdracht van
Gemeente Steenwijkerland

Concept, visualisaties, vormgeving
Studio Louter / OPERA Amsterdam

September 2021

Het zit hier **bomvol verhalen**

Romeinen, Friezen, Spanjaarden, Duitsers; ze hebben allemaal Steenwijkerland doorkruist, langs of door Steenwijk, de vestingstad en toegangspoort naar het Noorden. De kogels vlogen over de Hoge Wal, de poorten brandden. Indrukwekkende zwerfkeien getuigen van de gletsjers die het glooiende landschap vormden in de IJstijd. Onzichtbare kelders en honderden keien vertellen het verhaal van straf en schuld. Hier droomde bakkerszoon Hildo Krop over het kunstenaarschap, niet wetende dat hij als succesvolle beeldhouwer voor altijd het aanzicht van Amsterdam zou veranderen. Als je in het nieuwe museum in Steenwijkerland bent geweest dan weet je: het bruist hier van de verhalen. Van IJstijd tot nu en morgen.

De Grote Geschiedenis vond hier plaats, op de plek waar jij speelt, woont, werkt, groeit, rouwt, vecht, vakantie viert, succes hebt of pech had...

Even dromen...

Aan de Markt staan drie prachtige panden. Een stevige tekst op de ramen heet je welkom, de stoep is vrolijk gekleurd. Het straalt één en al gastvrijheid uit. Je bent nieuwsgierig, daar wil je naartoe! Eenmaal binnen word je verrast door de moderne, frisse uitstraling van de museumwinkel. Je oog wordt getrokken naar een interactieve maquette van de Kop van Overijssel. Straks ga je je eigen route downloaden, maar eerst loop je verder.

Het glooiende landschap rondom Steenwijk.

In de Erfgoedwerkplaats is het gezellig druk. Een groepje kinderen kijkt verbaasdz door de glazen vloer naar beneden, een 15e-eeuwse kelder! Met een VR-bril duik je nog verder onder de grond. Aan tafel werk je mee aan het uitzoeken van archeologische vondsten en zie je hoe één vondst een heel verhaal kan vertellen. Je moeder is niet weg te krijgen bij de interactieve fotowand. Allerlei herinneringen borrelen op. Dit is leuk! Jullie kopen een kaartje en gaan verder het museum in. Boven beleef je acht karakteristieke verhalen van Steenwijk en omgeving. Hier komt de geschiedenis heel dichtbij.

Honderd meter verderop stap je binnen in de monumentale Spijkervetstallen. Je vergaapt je aan de schoonheid van het pand en raakt betoverd door de veelzijdige en productieve beeldhouwer Hildo Krop. In het midden word je verrast door een tijdelijke expositie van een jong talent dat werkt met grote beelden, nieuwe technieken of bijzondere materialen. Achterin het pand stap je in het atelier van Hildo Krop. Zelfs zijn pet en afgeraffelde vest zijn hier te zien. Een heerlijk dagje uit en genoeg inspiratie om de stad en andere kernen te verkennen.

Het Hildo Krop Museum in het souterrain van Rams Woerthe.

Miniatuur uit het Kermis- en Circusmuseum.

Het authentieke winkeltje in het Stadsmuseum Steenwijk.

Dit masterplan is geschreven om deze droom te verwezenlijken. Dit document is tot stand gekomen onder leiding van de Kwartiermaker Museumproject in samenwerking met de Museum- werkgroep bestaande uit afgevaardigden van het Stadsmuseum Steenwijk, het Hildo Krop Museum en de Historische Vereniging Steen- wijk en omgeving. Gedurende het traject is met een groot aantal stakeholders gesproken over de ontwikkelrichting.

Parels oppoetsen

Steenwijk telt drie musea, maar de organisaties in het nauw. Het Kermis- en Circusmuseum met een wonderlijke verzameling van een gepassioneerde verzamelaar is al jaren gesloten. Het Hildo Krop Museum heeft een waardevolle en unieke collectie in huis, maar is weggestopt in het souterrain van Villa Rams Woerthe. Er is onvoldoende ruimte en exposure om het verhaal van Krop op een aansprekende en moderne manier te vertellen. Het Stadsmuseum aan de Markt is niet meer van deze tijd. Bovendien zijn alle musea afhankelijk van vrijwilligers die ook een dagje ouder worden. Kortom: grondig vernieuwen van de organisaties, presentaties en gebouwen is een onontkoombare noodzaak om de collecties, verhalen en monumenten te behouden voor de toekomst en weer een volwaardige partner in stad, streek en land te zijn.

Grondig vernieuwen van de organisaties, presentaties en gebouwen is een onontkoombare noodzaak

Breder perspectief

In januari 2020 is in opdracht van de gemeente Steenwijkerland een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd door Bureau de Wierde. Dit masterplan bouwt voort op de belangrijkste conclusie: het samenvoegen van de museum- organisaties is kansrijk en vestiging aan de Markt en de Spijkervetstallen heeft de voorkeur. Het museumproject zoekt nadrukkelijk aansluiting bij andere initiatieven in de

Stadsmuseum, Historische Vereniging en Kermis-en Circusmuseum aan de Markt.

De Spijkervetstallen in de Kalverstraat.

gemeente, zoals het programma Duurzaam Beleefbaar Toerisme, Visit Weerribben-Wieden, het verbeteren van toeristische routes in stad en regio en de ontwikkeling van station Steenwijk.

Eén museum, twee gezichten
In samenwerking bureau Studio Louter / OPERA Amsterdam en de Museumwerkgroep is een concept ontwikkeld dat de bezoeker de typische verhalen van Steenwijk en omgeving laat ervaren en onderdompelt in de unieke collectie van Hildo Krop. Vanuit één professionele organisatie ontwikkelen we twee ervaringen voor twee verschillende doelgroepen. Die tweedeling omarmen we door ze op twee verschillende locaties een duidelijke eigen beleving te geven.

In het hart van de inwoner
Het museum aan de Markt wordt een museum van, voor en door de stad en de streek. Geen eenrichtingsverkeer, maar samen werken aan ons erfgoed. Een plek in het hart van de stad en in het hart van de inwoner. Het is het kloppend hart van de stad waar bezoekers ervaren hoe het verleden de plek waar je woont, werkt en ontspant heeft gevormd.

Vanuit één professionele organisatie ontwikkelen we op twee locaties, twee ervaringen voor twee verschillende doelgroepen

Inspiratiepunt voor de toerist
Onze verhalen liggen op straat, in het landschap, het water, en ervaar je oude ambachten, in verhalen en herinneringen. Het beschermde dorpsgezicht van Vollenhove, het Zuiderzeestadje Blokzijl, de ruige Kuinderburcht, de punterbouwers van Giethoorn; het zijn pareltjes in de gemeente die hun een eigen verhaal vertellen. We vertellen de verhalen daar waar ze het beste tot hun recht komen. Het toeristisch inspiratiepunt in het museum verleidt bezoekers de andere parels in de gemeente te bezoeken. We stemmen deze toeristische voorziening af met Visit

De Kuinderburcht en Villa Rams Woerthe.

Weerribben-Wieden en de ontwikkelingen rondom station Steenwijk.

Erfgoedpartner in stad en regio
Het museum wil een inhoudelijke erfgoedpartner zijn voor het ontsluiten van 'plekken met een verhaal'. We verbinden wat er in stad en regio al is, zetten parels in de spotlights waar dat nog niet gebeurt en werken samen met inwoners, cultuurpartners, ondernemers, liefhebbers en anderen aan ons erfgoed. We zoeken nadrukkelijk samenwerking met Bibliotheek Kop van Overijssel, Rabo Theater de Meenthe, de Grote Kerk en Visit Weerribben-Wieden.

Zesde parel van het Noorden
Met de collectie van Hildo Krop hebben we goud in handen. De Steenwijker bakkerszoon werd één van de vruchtbaarste beeldhouwers van Nederland. Zijn werk heeft het aanzicht van onze hoofdstad bepaald: honderden beelden sieren de fonteinen, bruggen en gebouwen. Zijn werk is onder andere te vinden in Stedelijk Museum Amsterdam, Rijksmuseum Amsterdam, Kröller-Müller Museum en Kunstmuseum Den Haag. Maar het Hildo Krop Museum in Steenwijk beheert de grootste collectie van Nederland. Met de Hildo Krop collectie in de iconische Spijkervetstallen ontwikkelen we kwalitatief hoogwaardig kunstmuseum. Het museum kan zich meten met andere kunstmusea - de 'parels'- in het Noorden, zoals het Keramiekmuseum Princessehof in Leeuwarden en Museum Belvédère in Heerenveen.

Op weg naar een nieuw museum
De samenvoeging en professionalisering van de musea is een belangrijke stap naar een onmisbare erfgoedinstelling voor de regio. Met trots presenteren wij in dit Masterplan het nieuwe museumconcept voor gastvrij, fris en modern museum. Een museum dat de verhalen van de stad en heel Steenwijkerland 'aan' zet en Hildo Krop de allure geeft die hij verdient. Wij hopen dat het u inspireert om bij te dragen aan de realisatie van dit museum voor Steenwijkerland.

IN HET KORT

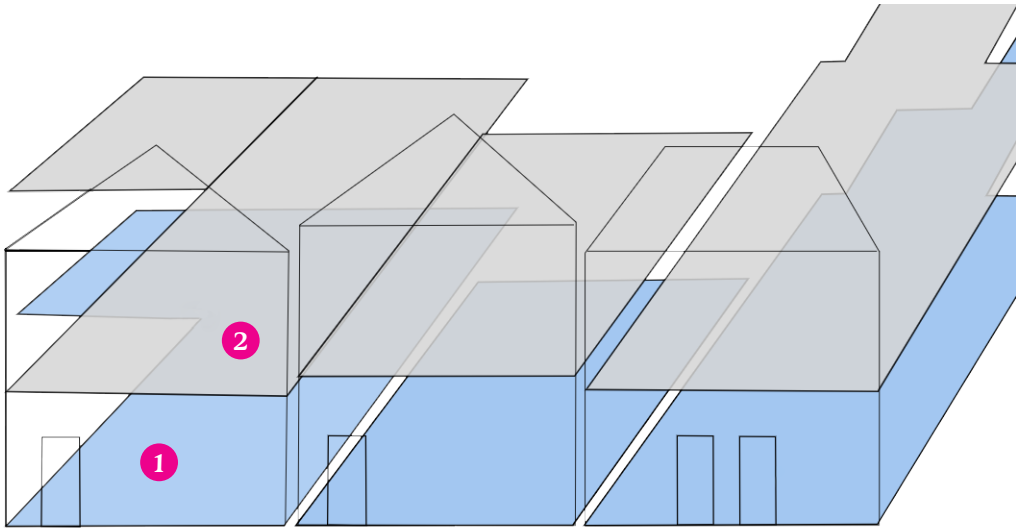
Dit Masterplan bevat een nieuw museumconcept voor de collecties van het Hildo Krop Museum, Stadsmuseum Steenwijk en het Kermis- en Circusmuseum. Een gastvrij, fris en modern museum op twee locaties. Een museum dat inwoners raakt, toeristen inspireert en kunstliefhebbers verrast en een sympathieke erfgoedpartner voor de regio wil zijn.

Met de collectie van Hildo Krop hebben we goud in handen

Basisconcept

Snoepwinkel van het verleden

Aan de Markt ligt een bijzondere snoepwinkel waar je als toerist en inwoner even naar binnen gaat, omdat er altijd iets te zien en te doen is en waar je lekker wordt gemaakt om de wereld buiten de poorten van het museum te ontdekken.

1. **BEGANE GROND: De Kop in de spotlights: Toeristisch Informatie Punt, Erfgoedwerkplaats en Galerie**
2. **VERDIEPING: Snoepen uit het verleden van Steenwijk en omgeving**

In het nieuwe museum kun je straks snoepen uit het verleden. Verhalen van IJstijd tot gisteren verbinden we met ons leven van vandaag. Kleine verhalen, die raken aan de nationale geschiedenis brengen we heel dichtbij. Soms zijn ze zoet en sprankelend, dan weer vurig en heet. Soms moet je stevig kauwen en is het bitterzoet.

Het is een plek waar je je welkom voelt, waar je nostalgisch, soms verbaasd, soms glimlachend, soms ontroerd meebouwt en -werkt aan nieuwe verhalen

We maken de verhalen samen

In dit museum mag iedereen initiatief nemen, meedoen en betekenis geven aan erfgoed. We maken de verhalen, binnen en buiten het museum, samen. Het museum is van, voor en door de inwoners, ondernemers en andere partners. Met deze nieuwe manier van werken zetten we niet de collectie, maar de beleving van erfgoed centraal. Dat doen we in een Erfgoedwerkplaats, met intieme tentoonstellingen en een gevarieerde programmering binnen en buiten het museum. Een toegankelijke programmeur met een breed netwerk in de stad en de regio speelt hierin een cruciale rol.

We brengen de geschiedenis heel dichtbij

De geschiedenis ligt in Steenwijk en omgeving letterlijk op straat, in het landschap, in het water of is bewaard in ambachten en herinneringen. Door onze verhalen te koppelen aan een specifieke plek in de stad of buurt brengen we de geschiedenis heel dichtbij. *Hier* gebeurde het. *Hier* viel een Spaanse kogel in een bed, *hier* werd de laatste man opgehangen en *hier* liepen de Romeinen door de achtertuin. En *hier* werd 500 jaar geleden ook al geshopt op jaar- en weekmarkten en gefeest tot midden in de nacht.

VERDRAG VAN FARO

Het Europese Verdrag van Faro benadrukt de maatschappelijke en verbindende waarde van erfgoed en het belang van deelname door de samenleving. Erfgoed brengt mensen samen en zorgt ervoor dat de omgeving, die snel verandert, vertrouwd blijft. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed onderzoekt met pilot erfgoedinstellingen hoe burgerinitiatief en -participatie onderdeel kan worden van de erfgoedpraktijk. *https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/erfgoedparticipatie-faro*

Betoverd door een **alleskunstenaar**

In de iconische Spijkervetstallen word je ondergedompeld in de unieke collectie van alleskunstenaar Hildo Krop, de bakkerszoon uit Steenwijk die de aanblik van Amsterdam voor altijd veranderde. Het museum is de zesde parel in de ketting van Noord-Nederlandse kunstmusea.

Interieur van de Spijkervetstallen.

De collectie Hildo Krop en de Spijkervetstallen is een gouden combinatie om nationaal bezoek te trekken

Een iconische locatie

De Stallen van Spijkervet zijn een begrip in Steenwijk en behoren tot de mooiste gebouwen van Nederland. De luxe paardenstallen in de Kalverstraat werden samen met het herenhuis aan de Markt en een koetshuis aan de Gasthuisstraat tussen 1903-1905 gebouwd in opdracht van koopman en stalhouder Lambertus Spijkervet. Het exterieur en het interieur zijn nog in originele staat en hebben volgens de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed 'grote zeldzaamheidswaarde'. Volgens sommige doen ze nauwelijks onder voor de monumentale stallen bij Paleis het Loo. Op zichzelf al een bezienswaardigheid.

De zesde parel van het Noorden

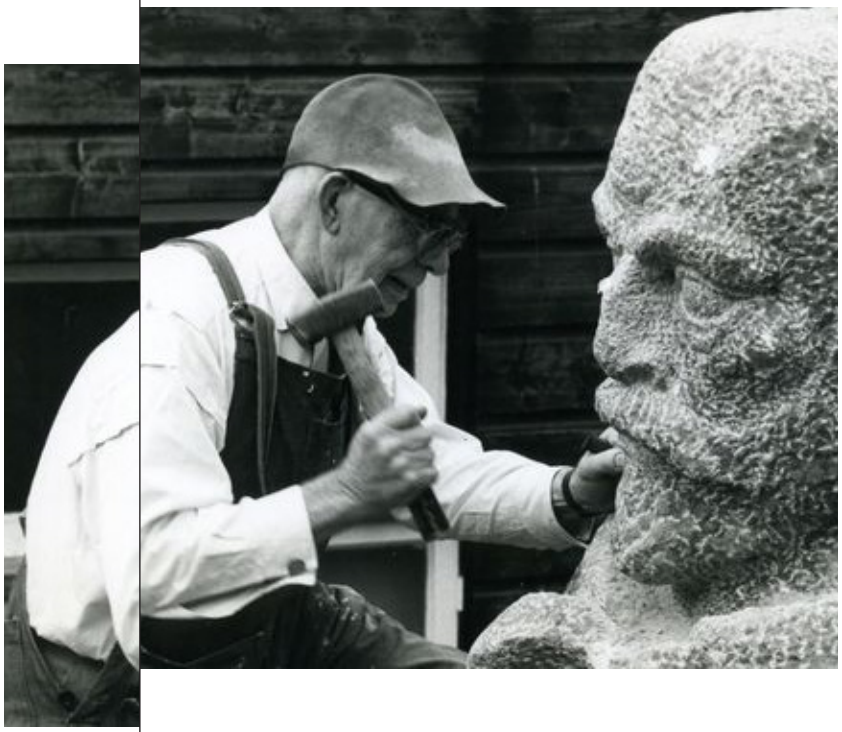
De Spijkervetstallen worden ingericht als een kwalitatief hoogwaardig kunstmuseum dat zich kan meten met andere kunstmusea - de 'parels'- in de regio, zoals het Keramiekmuseum Princessehof in Leeuwarden en Museum Belvédère in Heerenveen. Als stadsbeeldhouwer maakte Krop veel robuuste werken en de hoge stallen zijn buitengewoon geschikt om dit oeuvre te tonen. De collectie Hildo Krop en de Spijkervetstallen is een gouden combinatie om nationaal bezoek te trekken.

De kracht van een helder profiel

Nederland telt meer dan 600 kunstmusea (bron: CBS, cijfers 2019). Een onderscheidend aanbod is essentieel om deze concurrentie het hoofd te bieden. Het werk van Hildo Krop is populair onder liefhebbers van beeldhouwkunst en de Amsterdamse school. Een prikkelende tentoonstelling vormt vaak de aanleiding voor een bezoek. Deze ervaren museumgangers verwachten een hoogwaardige tentoonstelling met een helder concept

Het museum is de zesde parel in de ketting van Noord-Nederlandse kunstmusea.

Hildo Krop is de vruchtbaarste beeldhouwer die Nederland ooit heeft voortgebracht

Bram Hammachter
directeur Museum
Krüller-Müller
in de Volkskrant,
18 februari 2018

dat als een rode draad door de programmering loopt. Een ambitieuze curator met een goed netwerk kan met tijdelijke exposities museumbezoekers en kunsttoeristen naar Steenwijk en omgeving trekken.

De paradoxen van een 'alleskunstenaar'
Hildo Krop (Steenwijk 1884 – Amsterdam 1970) was een Steenwijkse bakkerzoon met een groot talent. Zijn grootvader Cordes was fotograaf en tekenleraar en had een atelier boven de bakkerij in de Oosterstraat. Na zijn bakkersopleiding werkte Krop in België, Frankrijk en Italië. Tijdens zijn werk als kok in Engeland werd zijn tekentalent ontdekt. Zijn werkgever adviseerde hem zijn artistieke talent te ontwikkelen. Hij schopte het tot officiële stadsbeeldhouwer van Amsterdam. Onze hoofdstad is gevuld met honderden beelden van zijn hand. Daarnaast maakte Krop ook veel vrij werk en werk in opdracht.

Krop beheerste ontzettend veel verschillende technieken en werkte met uiteenlopende materialen: van gebakken aarde tot graniet, van gips en hout tot lood en ijzer. Hij maakte boekbanden, litho's, schilderijen, houtsneden, ivoor en medailles en ontwierp meubels, vloerkleden en complete interieurs. Kortom, een echte 'alleskunstenaar'.

Het werk van Krop staat bol van de paradoxen: schijnbare tegenstellingen die zijn werk interessant maken en zorgen voor enthousiast gediscussieer onder zijn bewonderaars. Stoer en lieflijk, afstandelijk en ontroerend, met beide benen op de grond en raadselachtig.

Bezoekerscenario: Marktcluster

Museum aan de Markt

Een spectaculaire interactieve maquette.

Steenwijk wordt de eerste stad met een erfgoed-werkplaats

De laagste drempel
De open uitstraling van de panden aan de Markt benadrukken we door de begane grond gratis toegankelijk te maken. Er staat iemand klaar die goede tips geeft en kaarten en tickets verkoopt. Voor een wandeling met een stadsgids of een torenbeklimming moet je ook hier zijn. Een indrukwekkende maquette van de regio trekt de aandacht. In de oude snoepwinkel haal je een kaneelstok of een suikervrije lolly voor je kinderen, een Steenwijks biertje of een doosje Steenwijker Goudmoppen (een prijswinnend recept van bakker Krop, de vader van Hildo Krop). Er zijn leuke cadeautjes en streekproducten te koop, van kunstenaars, schrijvers en fotografen uit Steenwijkerland. Galerie Steenwijk toont altijd verrassende kunstexposities. Maar dat is niet alles: er is ook altijd iets te doen. Steenwijk wordt namelijk de eerste stad met een erfgoedwerkplaats.

Toeristisch Informatie Punt
Een spectaculaire maquette maakt de vele schatten in de stad en de regio in één oogopslag zichtbaar. Met projecties of Augmented Reality word je verlekkerd om al dat moois in het echt te bezoeken. Ook de wanden worden gebruikt om details van bezienswaardigheden in de regio te laten zien. Je kunt je eigen toplijst samenstellen, routes downloaden en zien welke evenementen er binnenkort zijn.
De content wordt ontwikkeld met toeristische en culturele partners in de regio en is inzetbaar op meerdere toeristische informatiepunten, zoals het station in Steenwijk en bezoekerscentra.

Een open en gastvrije uitstraling.

De Erfgoedwerkplaats
De Erfgoedwerkplaats is een multifunctionele ruimte waar altijd iets gebeurt en waar je zelf aan de slag mag met het verleden. Je duikt in het archief op zoek naar jouw familiegeschiedenis of jouw bijzondere plekje. Een glasplaat

In de Erfgoedwerkplaats ga je zelf aan de slag met het verleden.

Ontdek hoe één vondst een heel verhaal kan vertellen.

op de vloer geeft je een inkijkje in de historische kelders onder het pand. Via een spannende interactive vervolg je je ondergrondse zoektocht langs kelders, opgravingen, monumenten en verhalen. Of bouw mee aan een 3D weergave van markante gebouwen, zoals het oude station of de Voorzienigheid in Steenwijkerwold. Roblox of SiMs op z'n Steenwijks. Je ontdekt ook dat het oudste wiel van Nederland gevonden is op De Eese.

Op vaste tijden in de week kun je meewerken met vrijwilligers en professionals. Denk bijvoorbeeld aan een archeohotspot, waar je

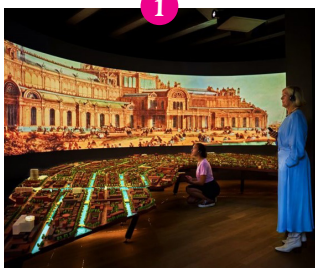

Het oudste wiel van Nederland komt uit Steenwijkerland en bevindt zich in het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden.

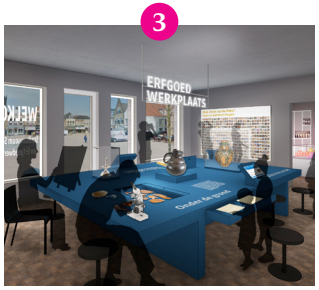
onder leiding van de werkgroep archeologie potscherven sorteert, beschrijft en fotografeert. Of een inloop, georganiseerd door de historische vereniging, waar inwoners samen vaststellen wat er op historische foto's staat en herinneringen ophalen. Kinderen gaan in gesprek met een medewerker of museumdocent over de bijzondere plekken in Steenwijkerland terwijl een kinderboekenillustrator de verhalen tekent.

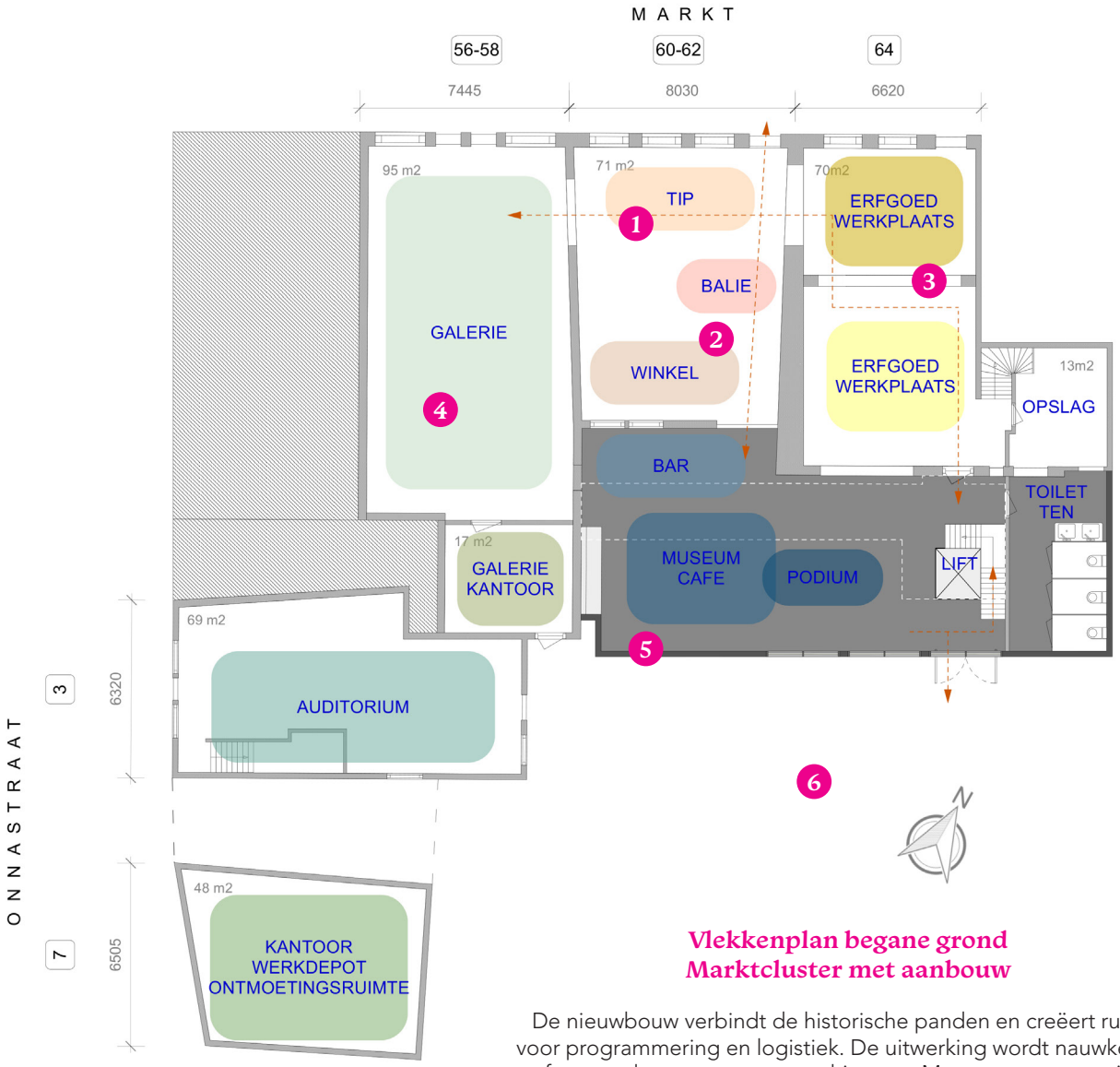
Samen programmeren

De programmering van de Erfgoedwerkplaats organiseren we in nauwe samenwerking met erfgoedpartners in de stad en de regio. In verkennende gesprekken blijkt de bereidheid van organisaties tot samenwerking groot. Door meerdere partijen te betrekken is de programmering heel afwisselend en wordt de inzet van vrijwilligers gespreid. In de eerste fase worden gesprekken gevoerd met de Historische Vereniging Steenwijk en omgeving, Werkgroep Archeologie, Gemeentearchief, Steenwijks Ontzet, de Scutterie van Sint Clemens, Werkgroep Geologie en ambachten, zoals touwslagerij, edelsmeden en glaskunstenaars.

Vlekkenplan begane grond
Marktcluster met aanbouw

De nieuwbouw verbindt de historische panden en creëert ruimte voor programmering en logistiek. De uitwerking wordt nauwkeurig afgestemd met gemeente, architect en Monumentencommissie.

De Erfgoedwerkplaats

Een multifunctionele ruimte waar altijd iets gebeurt en waar je zelf aan de slag mag

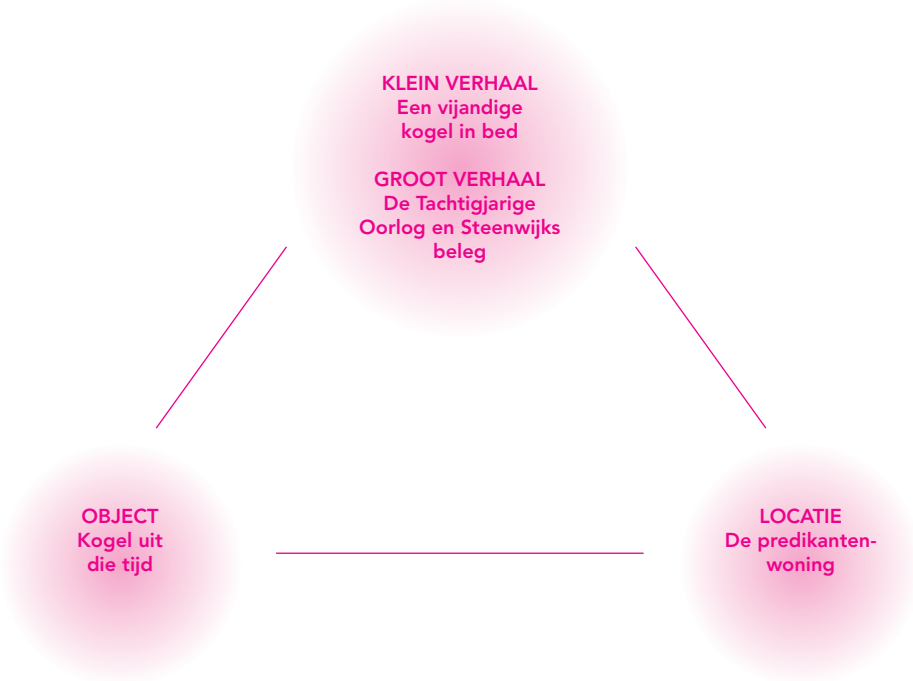
Vlekkenplan verdieping Marktcluster

Mogelijke doorbraken om de routing te verbeteren worden nader onderzocht. De uitwerking wordt nauwkeuring afgestemd met gemeente, architect en Monumentencommissie

Impressie Verhalenzaal.

Verhalendriehoek "Een Spaanse kogel in bed"

De Verhalenzalen
In de intieme zalen op de eerste verdieping maken we 'Verhalenzalen'. Elk karakeristiek verhaal is gekoppeld aan een specifieke plek in de stad en opent een poortje naar het verleden. De vestingwallen, oeroude pleintjes, de schansen, oude winkelpanden: het zijn de getuigen van een rijke geschiedenis. Maar je kunt de sporen pas 'lezen' als je die geschiedenis kent. Om de stad te laden met betekenis én om museumbezoekers te stimuleren naar buiten te gaan, maken we een museum als een stadswandeling. Met de stadsgidsen en Steenwijk Vestingstad ontwikkelen we verschillende themaroutes.

We maken een museum als stadswandeling: elk verhaal is gekoppeld aan een specifieke plek en opent een poortje naar het verleden

Een Spaanse kogel in bed
Door in te zoomen op één locatie in de stad of de nabije omgeving worden grote thema's invoelbare, menselijke verhalen. Dominee Laan hield tijdens de Tachtigjarige Oorlog nauwkeurig een dagboek bij. Elke kogel, iedere stadsbrand of aanval op de poort legde hij vast. De Spaanse belegeraars schoten op de 'kijckgaten' van de toren en een zesponder viel in het bed van zijn vader. Het museum heeft dergelijke kanonskogels in de collectie. Het dagboek van de dominee is overgeleverd (Koninklijke Bibliotheek) en beschrijft precies hoe het gebeurd is. Dit persoonlijke verhaal gekoppeld aan een plek in de stad en het object brengen samen een historische sensatie teweeg. Zo komt de geschiedenis letterlijk en figuurlijk heel dichtbij.

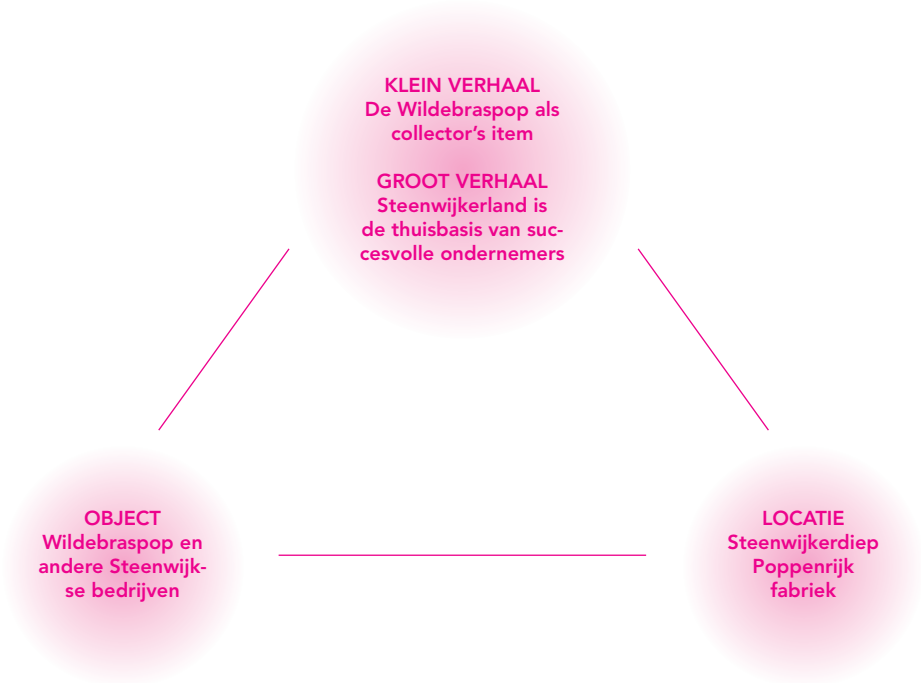

Kogels uit de collectie van het Stadsmuseum.

Verhalenzalen

In de intieme zalen op de verdieping is elk karakteristiek verhaal gekoppeld aan een specifieke plek.

Verhalendriehoek "Kleintjes worden groot"

We maken een museum als stadswandeling: elk verhaal is gekoppeld aan een specifieke plek in de stad en opent een poortje naar het verleden

Kleintjes worden groot
Een ander voorbeeld. Waarin een klein stadje groot kan zijn: Steenwijkerland is de thuisbasis van veel slimme en succesvolle ondernemers. De Steenwijkse Wildebraspoppen waren in de jaren zestig ontzettend populair en zijn nog steeds collector's items die veel geld opbrengen. En dat is niet het enige voorbeeld van succesvol ondernemerschap. Polak Specerijen (nummer één kaneelspecialist in de wereld), Eskaf (kunstaardewerk betaalbaar voor iedereen en populair in heel Nederland), de mattenfabriek Nobelco, zilversmid Bijkamp Kornelis Caps & Closures (ieder huishouden heeft 4-5 doppen in huis), Dyka (op bijna alle putdeksel in Nederland prijkt de naam 'Steenwijk Dyka), Wicherson (één van de laatste hardhoutzagerijen van Nederland) en Eleq (wereldwijde electrotechnisch specialist op de energiemarkt) hebben allemaal hun historie in Steenwijk.

In het midden van de ruimte prijkt een kunstwerk van deksels en doppen. Met een interactive ontdek je hoeveel plastic doppen uit Steenwijk jij in huis hebt of ontwerp je je eigen Eskaf vaas. In de vitrine prijkt een uitgebreide Eskaf collectie. De vloer hinkel je over de putdeksels van Dyka, de wand hangt vol met netjes gesorteerde poppen. Aan een tafel mag je spelen met een prototype van Eleq. De geur van speculaas haalt herinneringen aan Polak boven. Overal mag je iets aanraken of uitproberen.

Ieder verhaal zijn eigen smaak
Iedere ruimte heeft zijn eigen karakter. Per verhaal zoeken we naar een sfeer die past bij het onderwerp en de collectie. Met een theatrale ingreep wordt de kern van een waargebeurd verhaal van Steenwijk neergezet: een bed, een fiets met fietstassen, een kunstwerk,

1 Gletsjers en mammoeten
Paardenmarkt, dal van de Aa
Prehistorische vondsten
Over ijstijd en prehistorie

2 De Romeinen komen!
Steenakkers, Onna
De muntschat van Onna
De Romeinse Tijd

3 Een Spaanse kogel in bed
Predikantswoning, Steenwijk
16e-eeuwse kogel
De Tachtigjarige Oorlog

4 Een fietstas vol brood en wapens
Witte Paarden
Affiche Ernstige Waarschuwing
De Tweede Wereldoorlog

5 Laatste man aan de galg
Oosterstraat 27, Meppelerweg
Uitspraak veroordeling
Fledderus
Straf in een stad

6 Voor straf
Onnadwarsstraat
Keien groot en klein
Straf in een stad

7 Feest in de stad!
Markt, La Barca, De Pest, Loco e.a.
Kermis- en Circus, bruiklenen
Populaire cultuur

8 Kleintjes worden groot
Spoorweg, Steenwijkerdiep
Eskaf, Polak, bruiklenen
Industrialisatie

9 Militairen overal
Kazerne, barretje, station
Persoonlijke verhalen en spullen
Dienstplicht

10 Een echte stad
De Waag, De Rechter
Miniatuur van de Waag
Over Steden en Staten

11 Steenrijk en straatarm
Tromp Meestersstraat, Steenwijkerdiep
Schouw, schildje Bederlarij
Industrialisatie en werkloosheid

Museum als stadswandeling.

In de nieuwbouw is plek voor een bijzonder podium voor een 'levend' project.

een straatje waar je stenen kunt rapen of een glanzend gouden ruimte voor de Romeinse muntschat. Collectie, setdressing en interactieve middelen geven de verhalen inhoud en context.

De afwisselende, intieme ruimtes lenen zich voor een waaier aan ervaringen. De ene zaal is filmisch en verstild, andere juist vrolijk en uitbundig. De ene ruimte is interactief en de andere draait om verwondering. Ieder snoepje uit de snoeppot heeft zo zijn eigen smaak. Zo ontstaat een afwisselende bezoekerservaring die aanspreekt bij dromers, denkers en doeners.

Een schat aan verhalen en ervaringen
Het verhaal van Dominee Laan is één van de vele mooie verhalen die Steenwijk en omgeving rijk is. In samenwerking met de Historische Vereniging en andere stakeholders werkt Studio Louter aan de inhoudelijke invulling van de verhalen. Ieder jaar vervangen we één van de verhalen. Deze wisselverhalen maken we samen met inwoners, ondernemers, culturele partners en anderen.

Een bijzonder podium
In de nieuwbouw staat een bijzonder podium voor een 'levend project'. We werken er

De afwisselende, intieme ruimtes lenen zich voor een waaier aan ervaringen

met anderen aan wisselverhalen, kunstenaars maken met inwoners een kunstwerk dat centraal staat in een nieuw verhaal, schoolkinderen schilderen de 3D-constructie van een mammoet in vrolijke kleuren. Hier wordt de muziekmobiel uit de Kermis- en Circuscollectie weer opgeknapt en bespeelt. Een levend podium voor de gemeenschap, waar kunst en erfgoed samenkomen.

Spelen en ontmoeten
De binnenplaats achter het museum is een plek om te spelen en te ontmoeten, een waardevolle toevoeging aan het bezoek en aan het speelaanbod in de binnenstad. Het pleintje wordt ingevuld met speelaanleidingen die raken aan het erfgoed van Steenwijkerland, zoals:

- Speelplekken die refereren aan de verhalen
- Bouw je eigen vestingstad bouwen en poorten om op te klimmen of doorheen lopen
- Zwerfkeien om op te klimmen of achter te verstoppen
- Zandbak met 'archeologische opgraving' en een zoekopdracht
- Maak je eigen touw op de originele touwbaan van Van Dalen

Binnen kunnen bezoekers een kopje koffie en wat lekkers kopen. We gaan uit van een kleinschalige horecafunctie die zorgvuldig wordt afgestemd met de buren, de Horeca-ondernemers en leveranciers in de stad.

De buitenruimte leent zich goed voor kleine evenementen, zoals kinderactitviteiten, workshops, demonstratie Scutterie, avondvertellingen, kindertheater en muziekoptredens (i.s.m. De Meenthe, De Buze e.a.), voor verhuur of een kleinschalig erfgoedfestival. Met de gerestaureerde zweefmolen als feestelijk terras kom je hier direct in de stemming.

Met de gerestaureerde zweefmolen als feestelijk terras kom je hier direct in de stemming

Een bijzonder podium in de nieuwbouw.

In de nieuwbouw is een bijzonder podium voor bijzondere projecten waar samengewerkt wordt aan een kunstwerk, een vrolijk gekleurde 3D mammoet in elkaar gepuzzeld wordt of de one-man-band muziekmobiel wordt hersteld en bespeeld. Op de binnenplaats is ruimte om te spelen en te ontmoeten.

Streetart op de stoepen van Leeuwarden.

De historische Smederij uit 1836 in de Gasthuisstraat.

IN HET KORT

In het museum aan de Markt kun je snoepen uit het verleden. Kleine verhalen, die raken aan de nationale geschiedenis brengen we heel dichtbij. Dat doen we in de eerste Erfgoedwerkplaats van Nederland en met intieme tentoonstellingen. Elk verhaal is gekoppeld aan een specifieke plek en opent een poortje naar het verleden.

Katapult voor de stad en de regio

In het museum leggen we steeds verbinding met specifieke plekken in de stad en de omgeving. De verhalen zijn vaak verscholen achter muren, onder straten of in winkels en horecagelegenheden. Samen met inwoners, ondernemers en kenners willen we die verhalen ontsluiten en verbinden. We beginnen bij die specifieke plekken die in het museum centraal staan en kan op initiatief van inwoners en ondernemers uitgebreid worden. Deze aanpak kunnen we in samenwerking met Visit Weerribben-Wieden, musea, Historische Verenigingen en anderen verder uitrollen.

We laten de stenen spreken en brengen de geschiedenis ook hier heel dichtbij

***Hier* gebeurde het**
Bezoekers kunnen in het museum of op de locaties zelf een app downloaden die hen langs deze locaties leidt met een audio-ervaring. We laten de stenen spreken via audio, video of augmented reality en brengen de geschiedenis ook hier heel dichtbij; hier op deze plek waar jij nu staat, gebeurde het. De QR codes hebben een herkenbare huisstijl en bezoekers kunnen hun eigen route samenstellen naar thema, beschikbare tijd of interesse. De content kan worden gelinkt aan de maquette.

Pilot
Studenten van de Hanzehogeschool Groningen hebben in opdracht van de Historische Vereniging een pilot gemaakt voor een augmented reality tour over Hermannus Coop Fledderus, de laatste man die opgehangen werd aan de galg aan de Meppelerweg. Dit project leent zich voor verdere samenwerking met de hogeschool.

Route naar de binnenstad
De komende periode wordt de routing van het station en vanaf het Steenwijkerdiep naar de binnenstad verbeterd en ‘lelijke plekken’ in de stad aangepakt met streetart. Het museumproject is hierbij nauw betrokken en ziet kansen om nu al te beginnen met het ontsluiten van plekken met een verhaal.

Bezoekersscenario: Spijkervetstallen

Hildo Krop in de **Spijkervetstallen**

Op slechts honderd meter vanaf de Markt zijn de monumentale Spijkervetstallen te vinden. Bij binnenkomst worden bezoekers ontvangen aan de balie. In de stal voor drachtige merries is een eenvoudige, maar stijlvolle winkel ingericht. In een infographic krijgt de bezoeker uitleg over deze bijzondere locatie en ziet dat het museum met zorg en aandacht voor de monumentale status is ingericht.

Hoe een Steenwijker bakkerszoon…
Het eerste deel van de begane grond vertelt het levensverhaal van Hildo Krop door middel van media, teksten, foto's en een aantal betekenisvolle obecten, zoals de familiebustes.

De bezoeker maakt kennis met de jonge Krop die opgroeide als bakkerszoon en al op jonge leeftijd belangstelling had voor kunst. Hij bezocht graag het atelier van zijn grootvader Cordes aan de Oosterstraat in Steenwijk. Na zijn opleiding tot banketbakker en kok werkte hij in België, Frankrijk en Italië.

In Engeland raakte zijn opdrachtgever onder de indruk van een tekening en adviseerde hem zijn artistieke talent verder te ontwikkelen. Krop volgde een kunstopleiding in Parijs en aan de Rijksakademie van beeldende kunsten in Amsterdam.

…Amsterdam voor altijd veranderde
Het tweede deel van de stallen is gewijd aan hoe Krop het aanzicht van onze hoofdstad voor altijd veranderde. Immersieve projecties leiden de bezoeker langs Krops beeldhouwwerken in Amsterdam, alsof de bezoeker er zelf rondloopt.
De beelden worden gecombineerd met gipsen en stenen modellen die Krop voor die specifieke plekken maakte.

Het duizelingwekkende oeuvre van de Amsterdamse stadsbeeldhouwer Hildo Krop

Volkskrant,
18 februari 2016

De gespierde schoonheid van Hildo Krop

NRC Handelsblad,
3 juni 2020

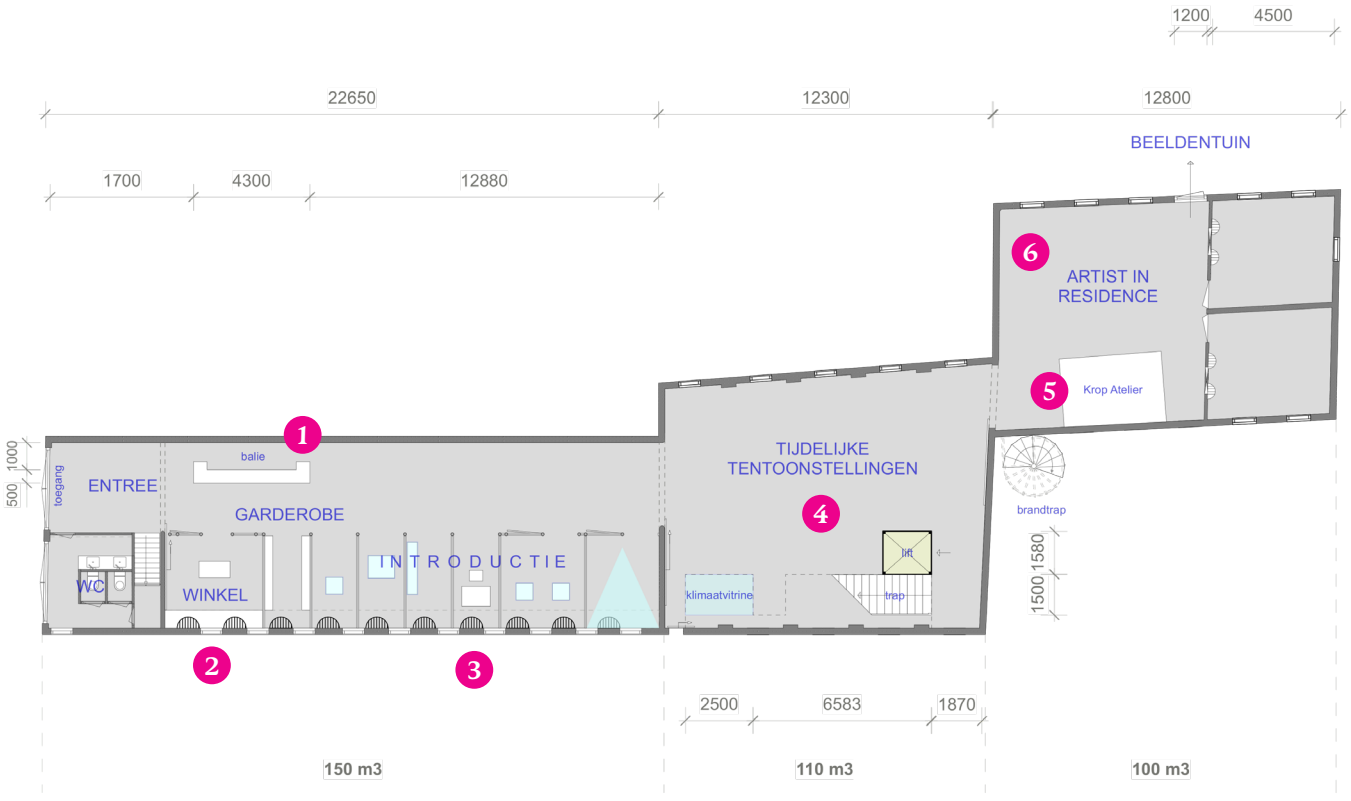

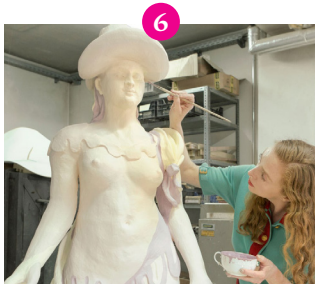

Vlekkenplan begane grond Spijkervetstallen

De uitwerking wordt nauwkeuring afgestemd
met gemeente, architect, Monumentencommissie
en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Objecten uit het atelier van Krop.

Het Kropatelier

Het Hildo Krop Museum heeft een groot deel van de atelierinventaris van Krop in de collectie, zoals gereedschap, modellen, zakken gips en zijn geliefde petje, vest en bril. Recent ontving het museum zelfs een klein oventje waar Krop aardewerk in bakte. In Amsterdam werkte Krop in een stal voor zieke paarden van de gemeentelijke paardentram. Dat zijn collectie nu gehuisvest wordt in een paardenstal maakt een atelieropstelling meer dan logisch.

In een mix van originele objecten, decor en 'props' vertellen gereedschappen, mallen, historische filmbeelden en persoonlijke objecten over het maakproces en de kunstenaar. Op een interactief scherm kan de bezoeker zich verdiepen in de stappen van het maakproces en de materialen die Krop gebruikte. In dezelfde ruimte is een artist in residence voor een kunstenaar die werkt aan nieuwe beeldhouwkunst. Zo smelten heden en verleden in dit levendige atelier samen en komt het maakproces tot leven.

Krop aan het werk in een oude paardenstal in Amsterdam.

Vlekkenplan verdiepingen Spijkervetstallen

De uitwerking wordt nauwkeuring afgestemd
met gemeente, architect, Monumentencommissie
en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

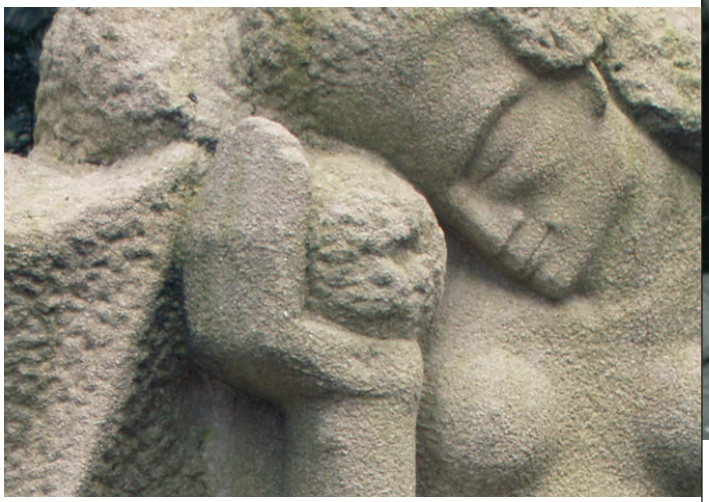

De paradoxen van een **‘alleskunstenaar’**

Op de verdieping duikt de bezoeker in het veelzijdige en unieke werk van Krop. Zijn werk staat bol van de paradoxen: schijnbare tegenstellingen die zijn werk interessant maken en zorgt voor heel wat discussie onder zijn bewonderaars. De tentoonstelling maakt deze paradoxen zichtbaar en voelbaar met behulp van licht, projectie en door de manier waarop de objecten zijn opgesteld.

Robuust en liefdevol werk van Krop.

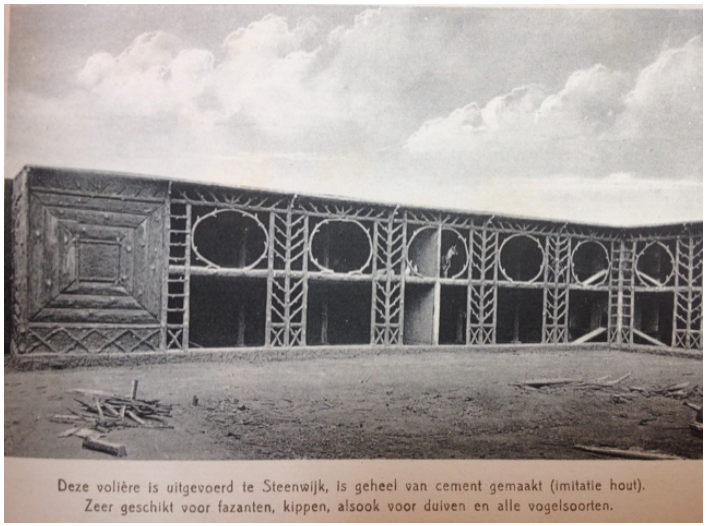
VIER PARADOXEN OVER KROP

1 **Steenwijk en Amsterdam**
Krop was de stadsbeeldhouwer van Amsterdam, maar bleef zich verbonden voelen met Steenwijk. Zijn betrokkenheid bij de ESKAF werd deels gemotiveerd door zijn wens om lokale werkgelegenheid te creëren.

2 **Principieel en pragmatisch**
Aan de ene kant was Krop een principieel en gedreven kunstenaar, aan de andere kant was hij een pragmatische en nuchtere zakenman. Hij weigerde in WOII om op bevel van de nazi’s lid te worden van de Kulturkammer, maar toen de gemeente Amsterdam na afloop van de oorlog minder geld bood voor zijn werk accepteerde hij dat niet.

3 **Robuust en liefdevol**
Ook Krops oeuvre vertoont paradoxen. Op het eerste gezicht lijken zijn beeldhouwwerken stoer en robuust, maar als je langer kijkt zie je liefdevolle details: een moeder die haar kind vasthoudt, een vader die zijn blik op het hoofdje laat rusten.

4 **Met beide benen op de grond en raadselachtig**
Krop stond met beide benen op de grond en zijn werk bleef dicht bij de werkelijkheid: figuratief en duidelijk herkenbaar. Tegelijkertijd is zijn krachtige, expressieve werk ook vaak raadselachtig met faunen en andere mythische figuren.

Beeldentuin en Stadspark

Achter de Spijkervetstallen ligt een besloten terrein waar vroeger een prachtige tuin was met daarin een sierlijke volière van cement. Deze binnentuin zal gefaseerd ontwikkeld worden tot beeldentuin.

Er zijn plannen om het braakliggend terrein tussen de Spijkervetstallen en het voormalig winkelpand op de hoek van de Kalverstraat te herontwikkelen tot een openbaar toegankelijk stadspark, een belangrijke upgrade voor de straat. Daarnaast zal streetart gerelateerd aan de historie van de Stallen en het nieuwe museum het straatbeeld verlevendigen.

De kracht van programmering

De paradoxen en het veelzijdige materiaalgebruik van Krop vormen interessante aanknopingspunten voor de vaste opstelling en voor overige programmering. Tijdelijke tentoonstellingen zijn essentieel om media-aandacht te genereren en aanleiding te geven voor (herhaal)bezoek.

Het uitnodigen van een artist in residence is een goede manier om het museum op de de kaart te zetten als een kunstinstituut. Een upcoming kunstenaar krijgt de kans om in het museum atelier te houden en bezoekers zijn getuige van het maakproces. De Spijkervetstallen lenen zich goed voor een werkplek voor kunstenaars. We onderzoeken in hoeverre ontwikkeling van een Artist in Residence kansrijk is. Een gedreven curator met een netwerk in de hedendaagse kunstwereld is een vereiste om het profiel van het museum te ontwikkelen.

Programmering en partners

Verhalen maken we samen, **plezier ook**

Jaarrond zal er altijd wat te doen zijn binnen en buiten het museum. Die activiteiten organiseren we met uiteenlopende partners, zoals inwoners, ondernemers, culturele partners in de regio, kunstenaars, het onderwijs, Visit Weerribben-Wieden, de Bibliotheek in de Kop, Grote Kerk, Rabo Theater De Meenthe, Sociaal Werk de Kop en anderen. Hierna volgen voorbeelden van projecten die met het transitieteam verder worden onderzocht en uitgewerkt.

De Erfgoedwerkplaats is een prachtig startpunt voor educatieve programma's voor scholen

Erfgoedwerkplaats
De programmering van de Erfgoedwerkplaats organiseren we in nauwe samenwerking met erfgoedpartners in de stad en de regio. De Historische Vereniging Steenwijk en omgeving is nauw betrokken. We verkennen de samenwerking met Werkgroep Archeologie, Gemeentearchief, Steenwijks Ontzet, de Scutterie van Sint Clemens, Werkgroep Geologie, kunstenaars en ambachten, zoals touwslagerij, edelsmeden en glaskunstenaars. We denken aan:

- Onderzoek je eigen steen en Fossielenuurtje (Werkgroep Geologie)
- Deel je herinneringen (Historische foto's en filmbeelden)
- Archeohotspot (Werkgroep Archeologie)
- Sla je eigen touw en macramé een regenboog (touwslagerij)
- Wat komt er in het kinderboek over Steenwijkerland? (illustrator)
- Verkleed je als een stoere schutter (Scutterie)

De Stadscocon van Florentijn Hofman in de Sint Janskerk in Schiedam.

Wisselverhalen
Ieder jaar maken we wisselverhalen, een nieuw verhaal over plek, gebeurtenis of persoon een nieuwe tentoonstelling die we samen met verschillende gemeenschappen ontwikkelen, zoals Kleintjes worden groot (met ondernemers), Overal militairen (met oud-militairen, Over leven en dood (Kraamzorg, Uitvaart, zorg, kerken) en het eerder succesvol gebleken expositie over Kees Kist (sportclub, Sociaal Werk de Kop).

Cultuurkwartier
In de programmering en marketing zoeken we nauwe samenwerking met Rabo Theater de Meenthe, de Grote Kerk en Bibliotheek Kop van Overijssel. Onze doelgroepen overlappen en ambities van een dergelijk cultuurkwartier versterken elkaar. Dit biedt kansen om thematisch te programmeren voor een breed publiek en een helder, op elkaar afgestemd aanbod te ontwikkelen.

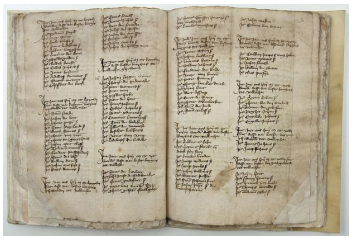

Grote Kerk
De Grote of Sint Clemenskerk is de onmisbare getuige van van al die eeuwen geschiedenis en overziet alle plekken in de stad en wijde omtrek die centraal staan in het museum. De Grote Kerk heeft ambitieuze plannen en wil zich ontwikkelen tot bruisende huiskamer van en voor de stad. De torenbeklimmingen worden gefaciliteerd vanuit het museum en breiden we uit met rondleidingen in de kerk. Daarnaast versterken we elkaar door verbindingen te leggen in onze programmering door bijvoorbeeld concerten, lezingen en ontmoetingen die geïnspireerd op de wisselverhalen. We verkennen de mogelijkheden om de toren en schip te verbinden en de geschiedenis van de kerk tot leven te wekken. De kerk is tenslotte een uitstekende locatie voor tijdelijke tentoonstellingen die vragen om meer ruimte of een andere uitstraling.

Het museum en historische verenigingen
We verbinden wat er in stad en regio al is, zetten parels in de spotlights waar dat nog niet gebeurt en werken samen met inwoners, cultuurpartners, ondernemers, liefhebbers en anderen aan ons erfgoed. Met de musea uit het Museumberaad (Het Gildenhuys Blokzijl, Museum Giethoorn, Stadsmuseum Vollenhove en Historische Vereniging IJsselham) zoeken we samenwerking in het ontwikkelen van gedeeld aanbod zoals educatie- en participatieprojecten, wandel- en fietsroutes en kinderroutes in de verschillende kernen.

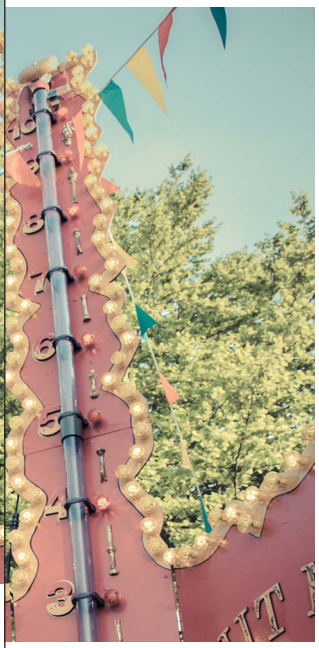
Erfgoedfestival Op de kop in de Kop
Jaarlijks organiseren we een Erfgoedfestival in de regio met het museum als thuisbasis. Inwoners en bezoekers van de regio kunnen op speciale plekken binnen kijken, onder de grond kijken, meezoeken en meedoen. Het is een kleinschalig festival voor gezinnen waar

Schatten uit het archief

erfgoed feestelijk beleefd en gevierd wordt. Kinderen zoeken met een metaaldetector naar munten en onderzoeken samen met een geoloog hun stenen. Vlecht met riet, macramé met je zelfgeslagen touw en beschilder de punter. Heb je alle stempels? Dan krijg je een erfgoeddiploma. Er zijn kindertheatervoorstellingen, muziek, workshops, wandel- en fietsroutes die je samen kunt doen.

Herdenkingsjaar Tachtigjarige Oorlog
In 2022 is het 450 jaar geleden dat de Nederlanden in opstand kwamen en 350 jaar geleden dat het Rampjaar plaatsvond. Met partners in stad en regio en in nauwe samenwerking met de Cultuurmakelaar laden we de regio met activiteiten, zoals wandel- en fietsroutes langs plekken die een rol speelden in de Tachtigjarige Oorlog, kinderroutes, educatief programma.

Schatten uit het archief
Het nieuwe museum beschikt straks over een geschikt klimaat en een veilige omgeving.
Met het Gemeentearchief onderzoeken we de mogelijkheid om topstukken en verrassingen uit het archief in de spotlights te zetten, zoals: het marktrecht van Willem van Oranje, de stadsrechten van Vollenhove, de monsterrollen of een afscheidsgedicht van een Duits-Joods meisje.

Kop van Jut, mep jezelf terug in de tijd
Geïnspireerd op het Kermis- en Circusmuseum bouwen we een Kop van Jut. Hoe hard sla jij jezelf terug in de tijd? Het is een compacte, vrolijke kennismaker met onze verhalen die kan rondreizen langs festivals, dorpsfeesten en markten.

Verhalentafels
Gekoppeld aan thema's in de verhalenzalen of op initiatief van anderen organiseren we verhalentafels. Iedereen is welkom. Aan de hand van objecten waar we soms veel en soms weinig van weten, gaan we in gesprek. Met oud-medewerkers van de Wildebrasfabriek of Polak, (oud-)bewoners van een bepaalde wijk, ouderen die de oorlog meemaakten, veteranen, de LHBTQ-gemeenschap, ouderen in verzorgingshuizen, kinderen en vele anderen. Dat doen we in het museum of op locatie, in een vertrouwde setting en onder leiding van een deskundige, sympathieke gespreksleider.

Aansluiten bij bestaande activiteiten
We sluiten aan bij activiteiten in de stad en de nabije omgeving, zoals:
- Stadswandelingen met een stadsgids
- Torenbeklimmingen met een torenwachter
- Vestingfeesten

Met Krop in de Klas en Op de kop in de Kop maken schoolklassen kennis met ons erfgoed en Hildo Krop

- Kopje Cultuur
- Open Monumentendag
- Charles Dickens
- Dicky Woodstock Festival
- Atelierroute

Tijdelijke exposities Spijkervetstallen
Geïnspireerd op de paradoxen van Krop en zijn veelzijdige gebruik van technieken en materialen maken we verrassende tijdelijke exposities. Grote beelden, hyperrealistisch of juist abstract, van met nieuwe technieken of verrassende materialen. Deze tentoonstellingen ontwikkelen we met een ambitieuze curator met een goed netwerk in de kunstsector.

Speciaal voor kinderen
In de huidige programmering van het Stadsmuseum, Hildo Krop en ook in het voormalige Kermis- en Circusmuseum zijn al vele succesvolle kinderactiviteiten georganiseerd. Van deze kennis en ervaring maken we gebruik bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten.

Op beide museumlocaties maken we een speciale kinderroute met een heel eigen uitstraling. In het museum aan de Markt probeert een ondergronds stenenvretertje overal binnen te kijken en komt zo vanalles te weten over al die bijzondere plekken in de stad. In de Stallen krijgen de kinderen een speciaal Krop brilletje op waarmee zij dingen kunnen zien die de volwassenen niet kunnen zien.

Daarnaast ontwikkelen we twee lespakketten voor het Cultuurmenu: Krop in de Klas (over beeldende kunst) en Op de kop in de Kop (over ons erfgoed). Dit doen we in nauwe samenwerking met culturele partners zoals de Cultuurcoach, Scala, het Museumberaad, Kunstkring, de Galerie, Grenzeloos Ambachtelijk, De Bibliotheek.

IN HET KORT

Jaarrond organiseren we activiteiten binnen en buiten het museum en met uiteenlopende partners, zoals inwoners, ondernemers, onderwijs en culturele partners, zoals Rabo Theater de Meenthe, de Bibliotheek, de Grote Kerk en collega-musea.

Erfgoedwaarde-analyse

Waarom en **waarom nu?**

Erfgoedwaarde-analyse
De ontwikkeling van een toekomstbestendige visie voor het museum begint bij het in kaart brengen van de waarde van het erfgoed. Deze systematiek is eind jaren negentig ontwikkeld om beter om te gaan met archeologische vindplaatsen. Een erfgoedwaarde-analyse dient om uit verschillende perspectieven vast te stellen wat de toegevoegde waarde is van het erfgoed, bijvoorbeeld voor de gemeenschap, de economie, het culturele landschap en het straatbeeld. Op basis van deze analyse kan een weloverwogen besluit worden gemaakt.

Een plek om trots op te zijn
De analyse die op de volgende pagina's is uitgewerkt laat zien dat er in Steenwijkerland volop kansen zijn om het museum te verwaarden. Er is een collectie van grote kwaliteit met de potentie om een (inter)nationale doelgroep te trekken. Maar misschien nog belangrijker: het nieuwe museum kan in het hart van de stad de harten van de inwoners openen. Steenwijkerland is een plek die de gehele geschiedenis van Nederland heeft meegemaakt. En overal zijn daarvan de getuigenissen te vinden. Als je je daarin verdiept kom je tot de ontdekking dat de stad en het omliggende gebied een plek is om trots op te zijn.

HISTORISCHE WAARDE

Unieke blik op Nederlandse geschiedenis in je regio

Hyperlokaal kennismaken met grote geschiedenis
Romeinen, Friezen, Spanjaarden, Duitsers; ze hebben allemaal Steenwijkerland doorkruist, langs of door Steenwijk, de vestingstad en toegangspoort naar het Noorden. Zelfs uit de prehistorie zijn in en rond Steenwijk belangrijke vondsten gedaan. Elk aspect van de Nederlandse geschiedenis kan op lokaal niveau in Steenwijk en omgeving worden gevonden en dat maakt het op geheel eigen wijze uniek. De collectie van het Stadsmuseum getuigt van deze rijke historie. Inwoners kunnen in het museum op hyperlokaal niveau kennis maken met de grote (inter)nationale ontwikkelingen. De Grote Geschiedenis vond ook hier plaats, op de plek waar jij woont.

Steenwijkse topstukken thuis brengen
Een aantal Steenwijkse topstukken, zoals de muntschat van Onna en het oudste wiel van Nederland zijn elders in het land in depots en privécollecties terecht gekomen. De klimatologische condities in het huidige museum staan bruiklenen in de weg. Het is de ambitie om één of meerdere van deze topstukken (tijdelijk of permanent) in het hernieuwde

ARTISTIEKE WAARDE

Een uitzonderlijke kunstenaar en unieke locatie

Rechtdoen aan uitzonderlijke kunsthistorische waarde
De collectie Hildo Krop is van uitzonderlijke kunsthistorische waarde en van internationale betekenis. De Steenwijkse bakkerszoon heeft het aanzicht van onze hoofdstad met meer dan 400 kunstwerken bij bruggen, gebouwen en fonteinen veranderd. Hij is een boegbeeld van de Amsterdamse School. Het hernieuwde museum kan zijn werk tentoonstellen op een manier die recht doet aan de artistieke waarde ervan.

Rijksmonumenten blijven toegankelijk voor publiek
De artistieke (en historische) waarde van de panden waar het museum gehuisvest zal worden is vastgelegd in hun monumentenstatus. Zowel de panden aan de Markt als de Spijkervetstallen zijn Rijksmonument. Het interieur van de stallen is zelfs nog in originele staat. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed stelt dat deze panden door hun architectonische en stilistische gaafheid van 'grote zeldzaamheidswaarde' zijn. Door de monumentale panden in te richten als museum blijven ze toegankelijk voor een breed publiek.

SOCIALE WAARDE

Erfgoed brengt mensen samen

Musea hebben belangrijke sociale functie
Erfgoed, of dat nu een verhaal, gedeelde herinnering, ambacht of object is, kan mensen samenbrengen. Het Hildo Krop Museum en het stadsmuseum vervullen nu al een belangrijke sociale functie, zo blijkt uit de grote groep betrokken vrijwilligers. De Historische Vereniging is nauw betrokken bij de herontwikkeling van het museum en verschillende kunst- en erfgoedorganisaties (zoals de Werkgroep Archeologie, het Gemeentearchief en Galerie Steenwijk) willen graag meedenken of meedoen. De jongere generaties weten de weg naar het museum nog onvoldoende te vinden, ook in vergelijking met andere soortgelijke musea. Tegelijkertijd kan het museum een erfgoedpartner zijn op die locaties waar het verhaal nog niet of onvoldoende onder de aandacht wordt gebracht.

Traditionele rol afleggen
Met name het stadmuseum heeft de potentie om een plek te worden van, voor en door de gemeenschap, geïnspireerd op de werkwijze van het FARO-verdrag. Voorwaarde daarbij is dat het museum niet een traditionele, zendende houding aanneemt maar actief de gemeenschap het museum binnenhaalt. Casussen zoals het Stedelijk Museum Schiedam en Verhalenwerf Hoogeveen laten zien dat het op die manier haalbaar is om veel meer inwoners te bereiken. Tot slot zal een Hildo Krop expositie met (inter)nationale allure een bron van trots zijn voor inwoners.

ECONOMISCHE WAARDE

Pleisterplaats voor toeristen

Toeristisch inspiratiepunt voor stad en regio
De havezaten van Vollenhove, het charmante Zuiderzeestadje Blokzijl en de ruige geschiedenis van de Kuinderburcht; het zijn pareltjes in de gemeente die allen een eigen verhaal vertellen. Maar de toerist (en zelfs inwoners) weten deze schatten vaak niet te vinden. Het toerisme is niet evenwichtig verspreid over de gemeente en concentreert zich op Giethoorn. Als het museum aan de Markt fungeert als toeristisch startpunt voor een bezoek aan stad en regio kan het bijdragen aan de spreiding van het toerisme en meerdaags verblijf in Steenwijkerland bevorderen. Het museum sluit daarbij aan op de programma's Duurzaam Beleefbaar Toerisme, de ambities van Visit Weerribben-Wieden, de revitalisering van het stationsgebied in Steenwijk.

Erfgoed zorgt voor leven in de brouwerij
Het stadscentrum van Steenwijk heeft net als andere binnensteden te kampen met leegstand. Consumenten maken steeds minder gebruik van lokale winkels. Ook toeristen weten Steenwijk nog onvoldoende te vinden. Musea dragen bij aan een levendig en aantrekkelijk stadscentrum. De collectie van het Stadsmuseum kan de verbinding leggen met de omgeving, de inwoners en de historische binnenstad, terwijl de collectie Hildo Krop de potentie heeft om toeristen op (inter)nationaal niveau aan te trekken. Het hernieuwde museum en de verwerving van Steenwijkse topstukken zullen uitgebreide media aandacht genereren voor de stad en de regio.

STEDENBOUWKUNDIGE WAARDE

Revitaliseren binnenstad

Geen gaten in het gebit
De panden aan de Markt zijn Rijksmonumenten, maar verkeren in slechte staat. Met name het Kermis- en Circusmuseum heeft dringend groot onderhoud nodig om behouden te blijven. Als dit nog langer wordt uitgesteld, vallen er gaten in het gebit van de Markt. Een bouwkundige renovatie behoudt de panden, maar draagt niet bij aan het beeld van een levendige Markt. Een gastvrij en toegankelijk museum mét toeristisch informatiepunt en het transformeren van de Spijkervetstallen tot museum draagt bij aan de kwalitatieve beleving van de binnenstad.

COLLECTIEWAARDE

Twee collecties, twee sterke verhalen

Het verhaal van Steenwijk
De collectie van het Stadsmuseum vertelt het verhaal van de stad Steenwijk en omgeving. Uit de collectie-inventarisatie is gebleken dat de collecties, met uitzondering van de collectie Eskaf, van regionaal belang zijn. Enige aanvullingen uit andere collecties zijn gewenst om het verhaal completer te kunnen vertellen en als publiekstrekker. Een deel van de collectie van het Kermis & Circusmuseum kan bijdragen aan het verhaal van Steenwijk en omgeving, de overige objecten zijn minder relevant en kunnen worden afgestoten.

Hildo Krop
De Hildo Krop collectie heeft grote kunst-esthetische en kunst-historische waarde, maar is niet geschikt om het verhaal van Steenwijk en omgeving te vertellen. Wel is het verband met de stad evident omdat Krop een Steenwijker was.

De collecties vertellen kortom twee belangrijke verhalen: Hildo Krop en de geschiedenis van Steenwijk en omgeving.

Voor wie

Twee sterke verhalen, **twee doelgroepen**

Het museum richt zich met twee belevingen op verschillende doelgroepen en wil een gastvrije ontmoetingsplek zijn voor jong en oud, voor kunstkenners en voor liefhebbers van verhalen.

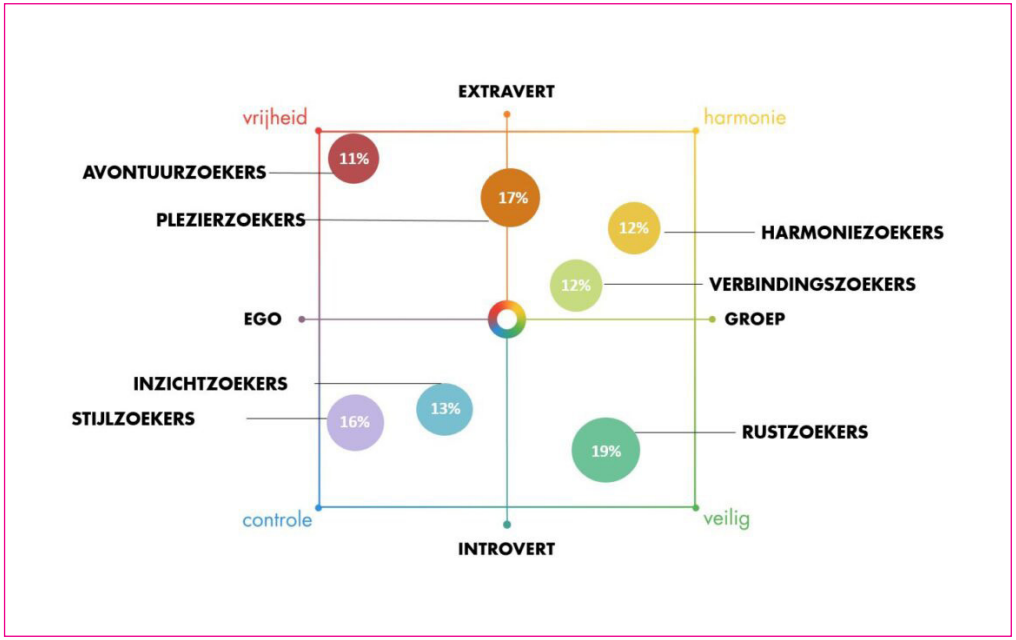
Museum aan de Markt
Het museum aan de Markt wordt een museum van, voor en door de stad en de streek. De gratis toegankelijke begane grond met Toeristisch Informatie Punt is een belangrijke trekker voor dagjesmensen en verblijfstoeristen. De Erfgoedwerkplaats is een prachtig startpunt voor educatieve programma's voor scholen en wordt gecombineerd met een bezoek aan de Verhalenzalen, Hildo Krop en opdrachten in de stad of wijk.

Het Museum aan de Markt richt zich op de volgende doelgroepen:

- Gezinnen uit de regio (Steenwijkerland, Zuidwest Friesland, Zuidwest Drenthe en Noordoostpolder) op zoek naar een leuk uitje. Ouders willen dat de kinderen plezier hebben en wat leren. Zoeken begeleiding bij het bezoek, toelichting op eigen niveau en een vertaalslag voor de kinderen
- Inwoners uit Steenwijk en Steenwijkerland op zoek naar nostalgie, herkenning, ontmoeting en verhalen
- Dagtoeristen (een dagje uit) en verblijfstoeristen (langer verblijf in de Kop van Overijssel, Zuidwest Drenthe en Zuidwest Friesland en Noordoostpolder, straal van 50 km) op zoek naar een leuk uitstapje, slechtweerbestemming en informatie.
- Kinderen of groepen kinderen (8-15 jaar) uit de regio willen nieuwe dingen ontdekken, iets leren over hun roots en wat spannends beleven. Ze komen in gezinsverband, met de klas of een feestje.

MUSEUM AAN DE MARKT IS ER VOOR:

- Inwoners jong en oud
- Gezinnen uit stad en regio
- Kinderen of groepen kinderen
- Dagjesmensen en verblijfstoeristen

Leefstijlen Nederland Dit is een overzicht van de verschillende leefstijlen en hun verdeling over de Nederlandse bevolking. Niet iedere groep komt evenveel voor.

Door een gevarieerd tentoonstellingsontwerp en gebruik van verschillende stijlen en overdrachtsmiddelen worden de verschillende doelgroepen in hun eigen 'taal' aangesproken. Een mix van beleving en museale presentatie, een laagdrempelige vertelwijze met inhoud. Voor kinderen wordt een speciale kinderroute ontwikkeld.

Museum in de Stallen
Het oeuvre van Hildo Krop is vermaard onder liefhebbers van beeldhouwkunst en de Amsterdamse school. Verrassende tentoonstellingen zijn vaak de aanleiding voor een bezoek.

MUSEUM IN DE STALLEN IS ER VOOR:

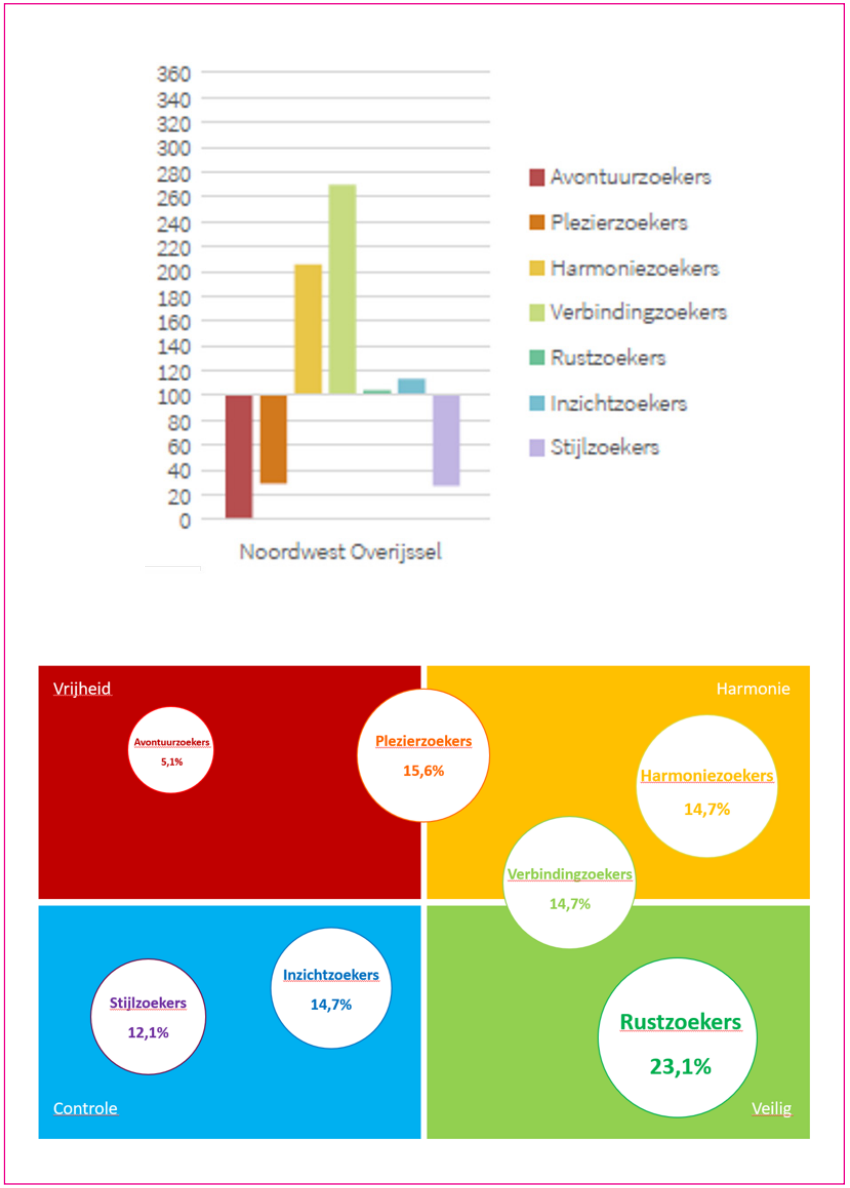
- Kunstliefhebbers
- Dagjesmensen en verblijfstoeristen
- Inwoners jong en oud
- Kinderen en groepen kinderen

Het museum in de Stallen wordt ingericht als kwalitatief hoogwaardig kunstmuseum met een indrukwekkende opstelling van de Krop collectie en prikkelende tijdelijke tentoonstellingen. Ook voor bezoekers die minder geïnteresseerd zijn in beeldende kunst is het museum een plek waar je geraakt wordt door de schoonheid en het ambacht van het werk van de kunstenaar.

Het Museum in de Stallen richt zich primair op de volgende doelgroepen:

- De inspiratiezoeker en kunstliefhebber (45+ jaar, hoger opgeleid), op zoek naar niet voor de hand liggende kunst- en cultuurervaringen
- Inwoners uit Steenwijk en Steenwijkerland met interesse voor kunst, geschiedenis en cultuur
- Dagtoeristen en verblijfstoeristen (niet kunstliefhebber) worden aangetrokken door de bijzondere locatie
- Kinderen of groepen kinderen (8-15 jaar) in schoolverband willen een verrassende kennismaking met kunst

Aziatische toeristen die Giethoorn bezoeken zijn geen primaire doelgroep, omdat zij zeer gericht voor Giethoorn komen.

Toeristen Noordwest Overijssel
Hier is de verdeling van de toeristen in de regio (op gemeente niveau zijn geen gegevens beschikbaar) zichtbaar t.o.v. landelijke cijfers. Duidelijk wordt dat harmonie- en verbindingszoekers vaker voorkomen, evenals rust- en inzichtzoekers.

Inwoners Steenwijkerland
Dit is de verdeling van de inwoners van gemeente Steenwijkerland. Hier valt op dat vooral de rustzoeker vaker voorkomt dan gemiddeld, evenals verbinding, harmonie en inzichtzoeker.

Leefstijlen in Steenwijkerland

Harmoniezoekers
Voor Harmoniezoekers staat samenzijn in hun vrije tijd centraal. Gezinnen zijn sterk vertegenwoordigd in deze groep. Eén van de favoriete bezigheden van de Harmoniezoeker? Winkelen! Maar ook een braderie of laagdrempelig evenementen voor de kinderen spreekt aan. Harmoniezoekers zijn vaak middelbaar (48%) of laag (33%) opgeleid, en verdienen vaak onder modaal (43%) of modaal (31%). In Steenwijkerland 14,7% en in Nederland 12%.

Verbindingzoekers
Ze zijn graag zelf creatief, maar bezoeken ook graag een theater of museum. Het liefst gaat de Verbindingszoeker samen op pad en zetten ze zich graag in voor een ander met vrijwilligerswerk of bij een vereniging. Qua opleiding zijn Verbindingszoekers heel gemiddeld verdeeld vergeleken met de rest van Nederland; zo is 38% hoog opgeleid, 40% gemiddeld en 22% laag. Ook het inkomen is erg gemiddeld, zo verdient 34% onder modaal, 25% modaal en 41% boven modaal. In Steenwijkerland 14,7% en in Nederland 12%.

Rustzoeker
Voor deze groep gaat recreren over tot rust komen, en even geen gedoe. Voor hen hoeft het allemaal niet zo druk en moeilijk. Ze fietsen en wandelen graag en ondernemen eenvoudige uitstapjes, het liefst in hun eigen omgeving. Rustzoekers zijn meestal laag- of middelbaar opgeleid (32% en 47%), en verdienen iets vaker onder modaal (47%). In Steenwijkerland 23,1% en in Nederland 19%.

Inzichtzoeker
Vrije tijd is geen tijd om stil te zitten. Het is tijd voor zelfontwikkeling, tijd die je bewust moet besteden, zoals met museumbezoek en het bekijken van bezienswaardige gebouwen, vindt de inzichtzoeker. Relatief vaak hoogopgeleid (59%), en verdienen meestal boven modaal (59%). In Steenwijkerland 14,7% en in Nederland 13%.

Door het verhaal van Hildo Krop en het verhaal van Steenwijk elk een eigen signatuur te geven wordt de erfgoedwaarde van beide optimaal benut.

Organisatie	Bezoekers	Aantal inwoners	Formatie
Museum Heerenveen	12.858	ca 50.000	2,6 fte
Vestingmuseum Naarden	20.524	ca 17.625	4,1 fte
Stadsmuseum Harderwijk	16.000	ca 47.580	6,2 fte
Marius van Dokkum Museum	44.000	ca 47.580	6,2 fte
Museum Giethoorn	21.000	ca 43.940	0 fte
Museum de Proefkolonie	17.889	ca 19.800	2,1 fte
Museum Belvedere (record)	61.000	ca 50.000	4,3 fte
Musea Zutphen (ambitie 34.000)	62.000	ca 47.500	9,3 fte
Museum Elburg	36.093	ca 23.086	5 medew.

Benchmark formatie en bezoekersaantallen.

Doelgroepenspagaat benutten

Dichtbij huis en samen
Als we de doelgroepenanalyse nader beschouwen zien we eigenlijk twee groepen. Enerzijds groepen die zich rechts in het schema bevinden. Deze groepen zijn gericht op samenzijn en veiligheid. Ze hebben behoefte activiteiten in de buurt. Ze zijn gemiddeld of lager opgeleid met dito inkomen. Het is voor hen belangrijk dat een museum toegankelijk is. Een lage prijs, een open deur, een begrijpelijk verhaal en activiteiten om samen te doen.

Een uitdagend aanbod voor ervaren museumganger
De inzichtzoeker is veel meer op zichzelf gericht. Deze groep is in aantal veel kleiner dan de andere drie maar heeft een grotere potentie. Mensen uit deze groep zijn ervaren museumbezoekers. Ze zijn hoogopgeleid en hebben wat te besteden. Ze rijden graag om voor een aantrekkelijk museum. Maar dat is een ander museum dan de andere groepen zouden bezoeken.

We hebben in Steenwijk te maken met twee verhalen en twee locaties. In die panden moeten collecties worden ondergebracht die elk hun eigen waarde hebben, maar duidelijk van elkaar verschillen. Deze collecties vertellen twee verhalen. Als je kijkt naar de bezoekersgroepen met de meeste potentie is opnieuw een tweedeling zichtbaar. Dit biedt kansen, daarom omarmen we de tweedeling. Door Hildo Krop en de verhalen van Steenwijk en omgeving een duidelijke eigen signatuur te geven in een eigen pand met een eigen collectie, kunnen beide doelgroepen goed bediend worden. Zo wordt de waarde van het unieke erfgoed van Steenwijkerland optimaal benut.

Bezoekersprognose
Het museum heeft de ambitie om te groeien naar 30-40.000 bezoekers. Op basis van benchmark met musea met vergelijkbare formatie in gemeentes met vergelijkbaar inwonersaantal is dit een realistische prognose. Met Hildo Krop heeft Steenwijk een belangrijke publiekstrekker in huis. Maar ook de interesse in de historie van de stad en regio groeit. Dat zien we onder meer terug in drukbezochte activiteiten gedurende Vestingfeesten, de sterke groei van het aantal leden van de Historische Vereniging groeit (ca. 1300 leden), de populariteit van de stadswandelingen en torenbeklimmingen en historische theaterproducties in de Meenthe.

Locatieanalyse

Kansen en uitdagingen **aan de Markt**

De ‘etalageruiten’ op de begane grond hebben de panden in potentie een open en toegankelijke uitstraling

Startpunt voor toeristen
De gebouwen van het marktcluster liggen op een prachtige zichtlocatie. Ze vormen een prominent onderdeel van de Markt en door de ‘etalageruiten’ op de begane grond hebben de panden in potentie een open en toegankelijke uitstraling. Toeristen die Steenwijk bezoeken komen al snel uit op de Markt. Het is een startpunt voor een bezoek aan de stad of de regio en dat maakt het een logische plek om toeristische informatie aan te bieden. Als bezoekers vanaf het station komen worden ze in de toekomst met duidelijke routing naar het centrum geleid.

IJkpunt voor inwoners
Ook inwoners – die een belangrijke doelgroep zijn voor het verhaal van Steenwijk en omgeving– passeren de panden regelmatig. Maar niet alle inwoners zijn grote cultuurliefhebbers die vaak musea bezoeken. Soms weten ze niet eens dat Steenwijkerland een interessante geschiedenis heeft. Het is daarom belangrijk dat het museum een laagdrempelige plek is waar inwoners zich welkom voelen. Een plek van, voor en door de gemeenschap.

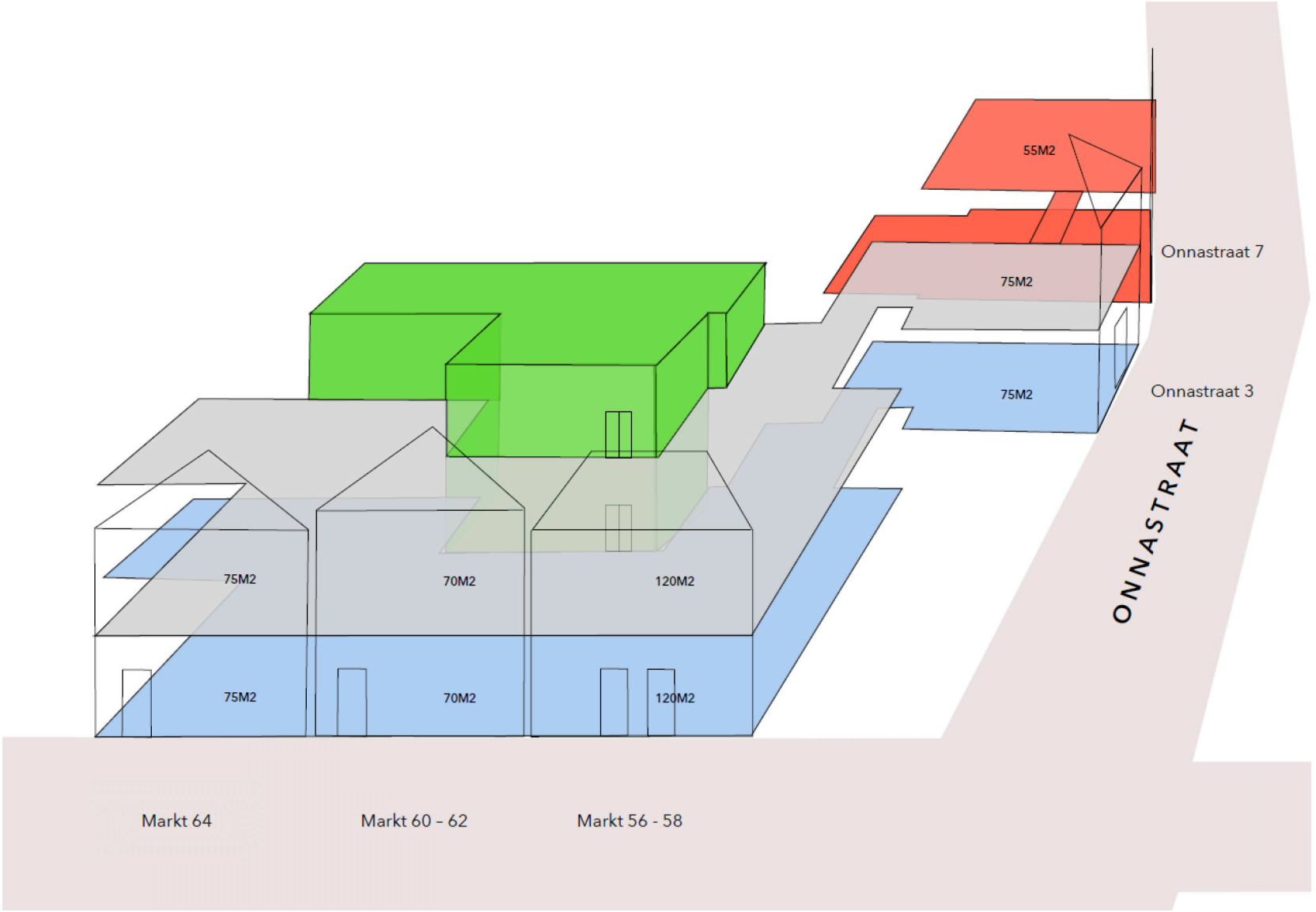
Logische tweedeling in beleving
De begane gronden zijn toegankelijk vanaf de markt en hebben in potentie een open uitstraling. Bij de renovatie wordt de gevel uitnodigend vormgegeven. Op de verdiepingen biedt het museum letterlijk verdieping en duikt de bezoeker in de verhalen van Steenwijk en omgeving.

Beperkingen in het pand
Het marktcluster biedt kansen, maar stelt ook een aantal uitdagingen. De panden zijn niet in goede staat. Met name de panden van het Kermis- en Circusmuseum moeten gerenoveerd worden om behouden te blijven. In de panden zijn kleine aaneengeschakeld ruimtes zonder logische en toegankelijke routing (kruip-door-sluip-door). Ook zijn de panden niet rolstoelvriendelijk door het ontbreken van een lift én door het feit dat de vloeren van de panden in hoogte verschillen. Dit kan opgelost worden door een lift te installeren en door de vloeren zoveel mogelijk gelijk te trekken.

Toegankelijk en ruimte dankzij aanbouw
Door aan de achterzijde van de panden een aanbouw te plaatsen die via de achterzijde alle drie de panden verbindt verbetert de toegankelijkheid voor mindervaliden en ontstaat een logische visitor flow. Er ontstaat zo ruimte voor trappenhuis, lift en bijzondere presentaties. Zo blijven de monumenten zoveel mogelijk intact. De oude aanbouw aan de achterzijde wordt afgebroken. Op de eerste verdieping wordt klimaatbeheersing toegepast ten behoeve van de collectie. Onnastraat 7 wordt geschikt gemaakt voor kantoren en ontmoetingsruimte voor erfgoedpartners en is niet publiek toegankelijk.

Een heldere expositieruimte
Door op de etage de doorgangen te verbreden en tussenwanden te verwijderen ontstaat een betere visitor flow en open uitstraling. De vloeren worden zoveel mogelijk op gelijk niveau gebracht om toegankelijkheid voor mindervaliden te verbeteren.

Zo ontstaat een aantrekkelijke tentoonstellingsruimte met onverwachte hoeken en doorkijkjes waar de verhalen van Steenwijk op een steeds wisselende manier kunnen worden verteld. Aanpassingen en doorbraken worden zorgvuldig afgestemd met gemeente en de Monumentencommissie.

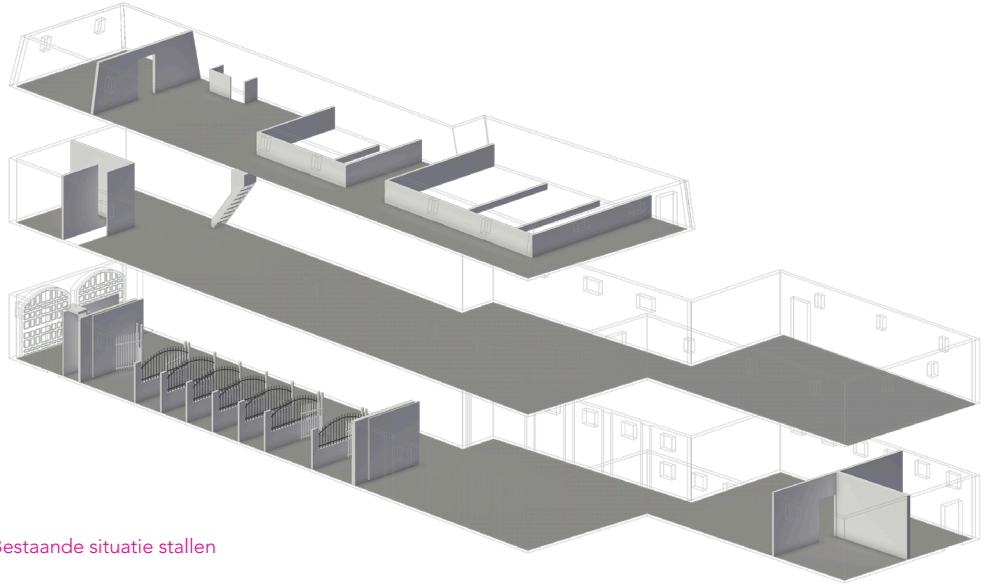
Schematische weergave mogelijkheden uitbouw

Van hoogwaardige stal **naar hoogwaardig museum**

Wel monumentaal, nog niet museaal
Spijkervetstallen zijn door hun hoogte en monumentale uitstraling de aangewezen locatie voor het tonen van Hildo Krop's oeuvre. Dat vraagt om een zorgvuldige aanpak. De monumentenstatus brengt ook aantal beperkingen met zich mee. De verdiepingen zijn nu niet toegankelijk voor mindervaliden. Ook is de luchtvochtigheid hoog, met name op de begane grond. Daarom zijn de stallen nog niet geschikt om de kwetsbare objecten te tonen. Klimatisering van het volledige pand is zeer kostbaar.

Om de Stallen geschikt te maken als museum is het plaatsen van een lift, vervangen van een trap en het klimatiseren van de verdiepingen noodzakelijk. Het klimatiseren van de begane grond is vanwege de monumentale status en bouwkundige indeling te ingrijpend en kostbaar. Daar werken we met geklimatiseerde vitrines.

Ontwerp wordt nauwkeurig afgestemd met architect, gemeente en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Bestaande situatie stallen

Impressie balie

Impressie museumwinkel

Impressie museumwinkel
Interieurelementen met monumentale waarde worden zoals staldeuren, ruiven en zadeldragers behouden.

Trap en lift verbeteren de toegankelijkheid van de ruimtes

Ontwerp wordt nauwkeurig afgestemd met architect, gemeente en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Impressie lift op de verdieping

Vernieuwing

Nu of nooit

Urgentie
De panden aan de Markt en Onnastraat zijn toe aan onderhoud om ze te behouden voor de toekomst en veiligheid binnen en uitstraling buiten te verbeteren. Voor de Spijkervetstallen wordt al jaren gezocht naar een passende invulling om het pand voor de lange termijn toegankelijk te houden voor bezoekers. Tegelijkertijd loopt het bezoek aan de binnenstad terug. Gemeentebreed is er behoefte aan spreiding van toerisme en meerdaags verblijf om de druk op de watergebieden te verlagen en bezoek aan andere plaatsen te stimuleren. Een nieuw museum met een toeristische functie en een jaarronde programmering kan hierin een belangrijke rol spelen. De eerste stappen op weg naar een nieuw museum zijn al eerder ingezet en er is sprake van breed politieke draagvlak. Nu is het tijd om door te pakken.

> **Niet alleen goed voor Steenwijk, maar relevant voor het hele gebied**

Met een levendig en gastvrij museum aan de Markt kan het museum bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de binnenstad en een impuls zijn voor samenwerkingen in de regio. Met Hildo Krop in de Spijkervetstallen doen we recht aan de uitzonderlijke kunsthistorische waarde van de collectie en wordt de potentie veel beter benut.

Bovenstaande is alleen mogelijk door samenvoeging en professionalisering van de museumorganisaties. Door een make-over van de gebouwen, organisatie en programmering kan het museum weer een partner zijn voor inwoners, toerisme, onderwijs en collega-instellingen. Niet alleen goed voor Steenwijk, maar relevant voor het hele gebied.

Meerwaarde voor de regio
Een groot deel van de geschiedenis van stad en streek is niet in collectie te vatten, maar ligt hier op straat, in het landschap, in het water en in verhalen en herinneringen. We vertellen de verhalen daar waar ze het beste tot hun recht komen. Het museum kan een prominente rol spelen bij de profilering van Steenwijk en omgeving en het samenbrengen van cultuur-, toerisme en erfgoedpartners.

De professionele organisatie heeft straks de kennis, kunde en budget om te investeren in participatieprojecten, tentoonstellingen, routes in de stad en de regio. Investeren in een museum in zo'n uitgestrekte regio vraagt om effecten die verder reiken dan de stad alleen. Zo behoudt iedere kern zijn eigenheid en authentieke verhaal. Deze werkwijze biedt ons de kans om het werk van historische verenigingen te verbinden en uit te breiden, zodat de historie en erfgoed van alle kernen beschreven en bewaard wordt voor de toekomst.

SUCCESVOL VOORBEELD #1

Fries Museum & Keramiekmuseum Princessehof

Het Fries Museum en Keramiekmuseum Princessehof is een goed voorbeeld van een organisatie die programmeert op twee locaties met een eigen doelgroep. De Princessehof trekt een kleine maar trouwe en actieve doelgroep van liefhebbers met verrassende, hoogwaardige tentoonstellingen over keramiek. (88.180 bezoekers in 2019) Het Fries museum vertelt het verhaal van Friesland en trekt een bredere doelgroep, waaronder ook veel scholen. De locaties functioneren als één organisatie. Speciaal voor de Princessehof zijn conservatoren aangetrokken die gespecialiseerd zijn in keramiek.

SUCCESVOL VOORBEELD #2

Stadsmuseum Harderwijk & Marius van Dokkum

Ook in Stadsmuseum Harderwijk worden het verhaal van de stad en het verhaal van een kunstenaar verteld door één organisatie op twee locaties. In Pension Harderwijk kijkt de bezoeker in elke kamer door de ogen van een gast naar het kleurrijke verleden van Harderwijk. Op de begane grond zijn wisselende exposities te zien. Deze is gratis toegankelijk. Het Marius van Dokkummuseum toont de iconische schilderijen in een vrij klassiek-museale opstelling.

In de periode 2010-2012 liepen bezoekersaantallen terug (van 7.609 naar 5.996). In twee fasen werd vernieuwd: een uitbouw, gratis toegankelijke begane grond en wijziging expositiebeleid. Daarna dependance Marius van Dokkum (2018) en vernieuwing stadsgeschiedenis. Inmiddels trekt het museum ruim 40.000 bezoekers.

Het museum zet met twee locaties met een eigen stijl en sfeer nadrukkelijk in op verschillende doelgroepen. Hierdoor heeft het museum als geheel een groot bereik. Het is dan ook niet verrassend dat de relaties met lokale ondernemers goed zijn.

SUCCESVOL VOORBEELD #3

Stedelijk Museum Schiedam

Stedelijk Museum Schiedam is een goed voorbeeld van een museum voor en door de gemeenschap. Hun beleid is erop gericht om zoveel mogelijk Schiedammers te bereiken. Het geheim van SMS is dat het niet een 'zendende' houding aanneemt maar actief contact zoekt met de inwoners. Ze organiseren laagdrempelige activiteiten, werken samen met lokale organisaties en geven inwoners de mogelijkheid zelf iets bij te dragen aan het museum. Ook is een deel van het museum gratis toegankelijk.

De kwaliteit wordt geborgd doordat het museum de regie houdt en zorgt voor sterke begeleiding. De Schiedamse aanpak is een succes: 1 op de 3 inwoners van Schiedam komt in aanraking met het museum. Ook won de organisatie in 2019 de BankGiro Loterij Museumprijs voor meest publieksvriendelijke museum.

SUCCESVOL VOORBEELD #4

Verhalenwerf Hoogeveen

Door het sluiten van het cultuurhistorisch museum De 5000 Morgen in 2015, dreigden de Hoogeveense verhalen over industrie, doorzettingsvermogen en ondernemerschap verloren te gaan. De plaatselijke bibliotheek nam daarom de collectie historische objecten in beheer en kreeg daarmee een nieuwe functie: samen werken aan het verhaal van Hoogeveen.

In de 'Verhalenwerf' krijgen de verhalen uit Hoogeveen een nieuwe plek, en worden ze bewaard voor de toekomst. Het is een actieve ontmoetingsplek die bestaat uit een vaste opstelling met de collectie, een wisseltentoonstelling die – onder leiding van een voorman – gekozen en gemaakt wordt door de gemeenschap, en tenslotte een werkplaats waar Hoogeveners kunnen bijdragen aan de tentoonstelling. Elke wisseltentoonstelling wordt digitaal bewaard. Onder het motto 'Van, voor en door Hoogeveners' kunnen alle inwoners zo bijdragen aan het collectieve geheugen.

Op een online verhalenplatform worden deze verhalen verzameld en bewaard Op een online verhalenplatform worden deze verhalen verzameld en bewaard voor de toekomst. Door de Verhalenwerf krijgen verhalen uit Hoogeveen een nieuwe plek, zowel digitaal als fysiek.

Op weg naar een **nieuwe museum**

Globale planning	2021 Q1	Q2	Q3	Q4	2022 Q1	Q2	Q3	Q4	2023 Q1	Q2	Q3	Q4
Concept/masterplan												
Stakeholdergesprekken												
Besluitvorming college en raad												
Meerjarenbeleidsplan, statuten, collectieplan												
Oprichten stichting												
Museumregistratie												
Reorganisatie collecties												
Fondsenwerving												
Werving professionals												
Uitvraag architect en tentoonstellingsontwerp												
Schets/voorlopig ontwerp												
Vergunningen, monumentenzorg												
Definitief ontwerp												
Engineering												
Verbouwing en restauratie												
Productie, proto-typing en inrichting												
Pop-up activiteiten												

Transitieperiode
De realisatie van een hernieuwd museum doorloopt een aantal stappen. Wanneer college en raad het concept en de benodigde investering omarmen is dat de start van onderstaand proces op weg naar een nieuw museum. Dit traject wordt verder uitgewerkt na besluitvorming en vastgelegd in een plan van aanpak en strategisch beleidsplan.

Nieuwe stichting
Prioriteit heeft de oprichting van de nieuwe stichting waarin de nieuwe museumorganisatie wordt ondergebracht die in opdracht van de gemeente de drie museumcollecties beheert en exploiteert. De collecties blijven grotendeels eigendom van de gemeente Steenwijkerland. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart.

Uitwerking meerjarenbeleidsplan
Op basis van het concept, benchmarks en interne sessies met de museumwerkgroep wordt een beleidsplan opgesteld waarin missie, visie, strategie en exploitatie worden onderbouwd.

Procedure opname Museumregister
Wanneer de akte gepasseerd is, kan de museumregistratie bij het Museumregister (waar de museumkaart aan gekoppeld is) overgezet worden naar de nieuwe stichting. Het Museumregister heeft hiervoor een alternatieve route aangereikt: de aanmelding wordt eerst op basis van de papieren plannen beoordeeld en bij accreditatie op naam van de nieuwe stichting gezet. De beide musea die op dit moment al geregistreerd zijn behouden hun registratie tot het moment van verhuizen. Kort na de opening zal de registratie definitief gemaakt worden na een audit. De voorbereidingen hiervoor starten in september. De kwartiermaker wordt hierbij ondersteund door vrijwilligers die hier ervaring mee hebben.

Fondsenwerving
Voor een deel van de realisatiekosten wordt aanspraak gemaakt op fondsen en bijdragen door ondernemers, inwoners en provincie. Vaak is co-financiering door gemeente en provincie, een eigen bijdrage of crowdfunding onder inwoners en ondernemers een belangrijke voorwaarde. De realisatie van een professioneel museum in de Kop van Overijssel is kansrijk, omdat fondsen zich steeds meer richten op regionale spreiding, participatie, professionalisering en samenwerking.

Fondsenoverzicht	Indieningstermijn	Uitslag
Provincie Overijssel / Regiodeal	doorlopend	nb
Provincie Overijssel	doorlopend	nb
Provincie Overijssel / Verhaal v Overijssel	doorlopend	3 mnd
Cultuurfonds Landelijk	medio jan/dec	2 mnd
Mondriaan Fonds Kunst	doorlopend	3 mnd
VSB fonds	doorlopend	3 mnd
Vriendenloterij	medio sept	6 mnd
Fonds Cultuurparticipatie	doorlopend	3 mnd
Fonds 21	4x per jaar	3 mnd
Turing Foundation	doorlopend	2 mnd
Stichting Dioraphte	doorlopend	6 mnd
Dinamo Fonds	begin april	3 mnd
Hendrik Muller	elke 2 mnd	elke 2 mnd
BPD Cultuurfonds	dec/april	3 mnd
Gansoord	3-4 x per jaar	3 mnd
Zabawas	doorlopend	nb
Postcodeloterij	medio sept	5 mnd
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	1feb-31mrt	3 mnd
BNG Cultuurfonds	4x per jaar	3 mnd
Rabobank regio	doorlopend	3 mnd
Kleine fondsen	ntb	ntb

De doorlooptijd is circa 12 maanden. Dit heeft te maken met een aantal grote fondsen waar aanvragers eenmaal per jaar een aanvraag kunnen indienen.

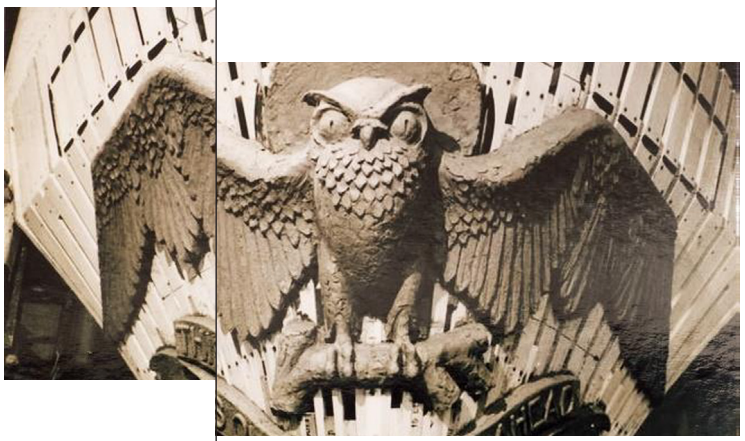
Reorganisatie museumcollecties
Op basis van het concept wordt een collectieplan opgesteld dat de kaders biedt voor verdere inventarisatie en waardering van de collectie. Waar nodig worden de collecties 'ontzameld' volgens de Leidraad Afstoting Museale Objecten. De collectie van het Kermis- en Circusmuseum heeft hierbij prioriteit. We gebruiken dit moment ook om de collecties onder te brengen in één registratiesysteem. Voor de uitvoering van dit project moet in een vroeg stadium een medewerker collectiebeheer worden aangetrokken, die dit project samen met ene groep vrijwilligers gaat uitvoeren. In samenwerking met de programmeur kan dit moment ook aangegrepen worden om inwoners te betrekken bij de waardering van de collectie en op deze manier publieklievelingen te behouden voor de toekomst. Voor de opslag van de collecties wordt een nieuwe ruimte gezocht.

Met pop-up activiteiten is het museum nieuwe stijl al zichtbaar in stad en regio

Realisatie pop-up projecten tijdens transitie
Voor de transitieperiode van besluitvorming tot opening staat circa twee jaar gepland. In deze periode groeit de museumorganisatie en is het museum nieuwe stijl zichtbaar in stad en regio. Tegelijkertijd is het een belangrijk middel om huidige vrijwilligers te blijven motiveren en nieuwe vrijwilligers te enthousiasmeren. Om deze pop-up activiteiten te organiseren wordt zo spoedig mogelijk een programmeur aangesteld. Te denken valt aan het landelijke jubileumjaren 1572/1672 (Tachtigjarige Oorlog), de reorganisatie van de collectie waarbij inwoners en liefhebbers worden betrokken en activiteiten rondom de komst van Uil van Krop. Hiermee kunnen we direct de samenwerking leggen met organisaties en initiatieven in de regio.

Formatie transitieteam
De werving van collectiebeheerder, programmeur en curator hebben prioriteit. De collectiebeheerder is nodig om de collectiereorganisatie zo spoedig mogelijk op te starten. De programmeur heeft een belangrijke rol bij de realisatie van pop-up events en gezien de voorbereidingstijd van tijdelijke exposities, het ontwikkelen van een sterke verhaallijn voor de Hildo Krop collectie en het opbouwen van netwerk is een goede curator onmisbaar. Bovendien vergroot de aanwezigheid van een professioneel team de kansen op voldoende fondsen. Met uitzondering van de collectie-

beheerder worden de medewerkers eerst voor een minder fte ingezet.

Werven en inwerken vrijwilligers en andere medewerkers
Met een kleine betaalde staf is de bijdrage van onbetaalde medewerkers onontbeerlijk. In de aanloopfase naar dit masterplan is de huidige vrijwilligersgroep al een onuitputtelijke bron van kennis van de collectie en van verhalen gebleken. Naast vrijwilligers wordt ook ingezet op medewerkers die in het kader van een opleidingsstage of re-integreringstraject tijdelijk of voor langere tijd aan het museum verbonden zijn. Door pop-up en projecten te organiseren in museum nieuwe stijl en samenwerking met Hanze Hogeschool Groningen e.a. willen we ook jongere inwoners enthousiasmeren en de vrijwilligersclub verjongen.

Formatie team operabel museum
Voor de bedrijfsvoering van het museum is een klein team van vaste betaalde professionals nodig. Naast de dagelijkse exploitatie, waaronder het beheer van de collectie en de toeristische informatiepunten, hebben deze medewerkers tot taak om toekomstige projecten te realiseren en de bijhorende financiering te genereren. We gaan uit van een minimale formatie van 4,2 fte. Gedurende de transitieperiode groeit het team tot op deze sterkte.

- Directeur: 0,8 fte
- Programmeur Erfgoed: 0,6 fte
- Curator Hildo Krop: 0,6 fte
- Medewerker collectiebeheer: 0,6 fte
- Medewerker facilitair Markt: 0,6 fte
- Medewerker facilitair Stallen: 0,4 fte
- Weekendmedewerker: 0,4 fte
- Medewerker Financiën: 0,2 fte (inhuur)

Ontwikkeling programmering
In de transitiefase wordt voor het eerste jaar een programmering van de erfgoedwerkplaats en activiteiten in stad en regio ontwikkeld. Tijdelijke exposities en Artists in Residence in de Stallen zijn bij opening van het museum voor twee jaar vastgelegd.

Ontwerp en Realisatie
We hebben te maken met twee ontwerpprocessen: dat van de gebouwen door een architect en dat van de inrichting door een tentoonstellingsontwerper. De ontwerpfase start met een aanbesteding of uitvraag op basis van het museumconcept van Studio Louter/ Opera Amsterdam, het bouwkundig advies van Dijkoraad aangevuld met een Programma van Eisen. Vervolgens worden drie fases van Schets Ontwerp, Voorlopig Ontwerp en Definitief Ontwerp doorlopen. Het voorlopig ontwerp wordt gebruikt in de afstemming met de gemeente en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en de uitvraag van aannemer en leveranciers. Zienswijzen worden meegenomen in het Definitief Ontwerp.

In de realisatiefase vinden onder leiding van een bouwcoördinator, de daadwerkelijke restauratie- en bouwactiviteiten plaats en wordt de museale inrichting, content, geproduceerd, getest en geïnstalleerd.

Fotocredits document: Visit Weerribben-Wieden, Emmanuel Freriks, Pedro Sluiter, Martijn Bijzitter, Guus Pauwels, Bernard Falkena, Grachtenhuis Amsterdam, Stedelijk Museum Schiedam, Koninklijke Bibliotheek, Historische Vereniging Steenwijk e.o., Canon van Nederland, Rijksmuseum voor Oudheden

BETOVERD DOOR EEN ALLESKUNSTENAAR

Op weg

nieuw museum

naar een

in Steenwijkerland

SNOEPEND DOOR HET VERLEDEN

Steenwijkerland

Stadsmuseum Steenwijk

HILDO KROP MUSEUM

OPERA AMSTERDAM

studio louter